

R. GRAFFIN — F. NAU

Professeurs à l'Institut catholique de Paris

PATROLOGIA ORIENTALIS

TOME X — FASCICULE 6 — N° 51

AMMONII EREMITAE EPISTOLAE

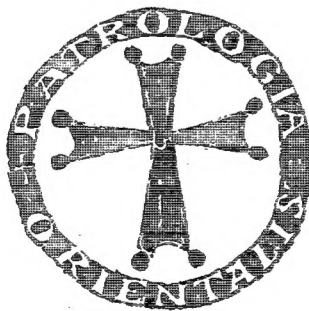
SYRIACE EDIDIT ET PRAEFATUS EST

Michael KMOSKO

SS. THEOLOGIAE DOCTOR; STUDIUM BIBLICI VETERIS TESTAMENTI
IN UNIVERSITATE BUDAPESTINENSI PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

TABLES DE LA PREMIÈRE SÉRIE

BREPOLS

97687

184.

AMMONII EREMITAE EPISTOLAE

AMMONII EREMITAE EPISTOLAE

SYRIACE EDIDIT ET PRAEFATUS EST

Michael KMOSKÓ

SS. THEOLOGIAE DOCTOR: STUDIUM BIBLICI VETERIS TESTAMENTI

IN UNIVERSITATE BUDAPESTINENSIS PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

BREPOLS

Nihil obstat.

R. GRAFFIN.

PERMIS D'IMPRIMER

P. FAGES, v. g.

Paris, le 25 août 1913.

PRAEFATIO

DE AMMONIO MONACHO EPISTOLARUM AUCTORE

I. 'Abdisô', Sobensis episcopus, in Catalogo metrico scriptorum inter auctores Graecos mentionem facit *Ammonii* cuiusdam, qui *composuerit epistolas*¹.

Ammonii quidem, scriptoris ecclesiastici nomen, apud editores documentorum antiquae Christianitatis lingua graeca sive latina publici iuris factorum ignotum quidem non omnino est, non tamen eo sensu, quo activitas eiusdem literaria a Sobensi laudatur. Iam olim Gerhardus Vossius in editione latina Operum S. Ephraemi t. II (Romae, 1593), p. 277, ad lucem protraxit *Abbatis Ammonae capita paraenetica* XIX, quorum initium : *Observa teipsum diligenter carissime*. Quod opus Fabricio teste² graece in Codice Bibliothecae Caesareae Vindobonensis quoque exstat et certe identicum est cum opusculo a Vossio publicato. Attamen ad hoc opusculum verba Sobensis referri nequaquam possunt.

II. Epistolae a Sobensi laudatae, etiamsi in editionibus Patrum hucusque impressis haud reperiuntur, neutiquam perierunt, uti perlustratio Catalogorum Bibliothecae *Musaei Britannici* et *Bibliothecae Vaticanae* sat superque probat.

Inspiciamus primum CODICES LONDINENSES diversas Epistolarum Ammonii collectiones exhibentes.

1. Add. 12,175 (A. D. 534; Wright, *CBM* C. DCCXXVII, 5, p. 636 seqq.) sub titulo : *Porro Epistolae Marⁱ Ammonii eremitaе exhibet* XIV Epistolas, quamquam Codex ipse nonnisi XIII numerat³. Eorum initia haec sunt :

- I. fol. 225^a *Ante omnia orationem fundo pro sanitate vestra in rebus invisibilibus etc.*
- II. fol. 225^b *Dilectissimis in Dño. Si quis diligit Dñum tota anima sua et toto corde suo etc.*

1. V. Assemani, *Bibliotheca Orient.*, III, 47.

2. *Bibliotheca Graeca*¹. t. VIII, p. 343.

3. Epistola nimirum V. seorsum non numeratur deficiente ibi rubrica. Wright XV epistolas numerari vult, finem Epistolae XII. asterisco separatae novam habens epistolam. Sed cum numerationi huic codices non suffragentur, eam reiiciendam esse arbitramur.

- III. fol. 226^a *Scrpsi vobis epistolam hanc, tamquam toto corde Deum diligentibus...*
- IV. fol. 226^b *Novi me vobis, tamquam filiis dilectissimis et filiis promissionis et filiis regni scribere.*
- V. fol. 227^a *Dilectissimis in Dño. Notum est mihi Dei dilectionem in homine memorem esse proximi sui iugiter.*
- VI. fol. 227^b *Nocte ac die precor, ut virtus divina proficiat in vobis.*
- VII. fol. 227^b *Dilectissimis in Dño, his, qui computati sunt in sorte requi caelorum.*
- VIII. fol. 228^a *Dilectissimis in Dño, scribo vobis, tamquam filiis dilectissimis.*
- IX. fol. 228^b *Novi vos in laborem cordis et magnam tentationem incidisse.*
- X. fol. 229^a *Postquam epistolam conscripseram, recordatus sum verbi cuiusdam...*
- XI. fol. 229^b *Audio, tentatio vos infestat; et timeo, ne forte ex ipsa re-strorum parte acciderit.*
- XII. fol. 230^a *Dilectissimis in Dño. Vos scitis, facta praevagatione praecepti animam non posse Deum cognoscere.*
- XIII. fol. 231^a *Saluto vos spiritu humili, qui pacis est et dat odorem suavem in animabus iustorum.*
- XIV. fol. 232^a *Ecce charta haec, quam scripsit vobis pater vester, hereditus est parentum iustorum.*

Epistolarum collectio in hoc Codice contenta et antiquissima et amplissima est et iam propterea in diiudicando valore et ambitu reliquarum collectionum, quae in aliis Codicibus exhibentur, quam maximi est momenti.

2. Add. 14,598 (saec. VII; Wright, *CBM C. DCCLXIV*, 7, p. 732 b) fol. 339^b — 348^a novem priores epistolas exhibet collectionis in Codice iam laudato, Add. 12,175 contentae eodem ordine ac illic proponuntur. Rubrica Epistolarum ubique $\text{E} \text{P} \text{I} \text{S} \text{T} \text{O} \text{L} \text{A}$ et sic porro, sonat. Epistola V., in Codice priore rubrica carens, seorsim numeratur.

3. Add. 17,213 (saec. IX; Wright, *CBM C. DCCXC*, 3, p. 781) fol. 36ª exhibet fragmentum Epistolae in Codice Add. 12,175 quinto loco positae. *Ibidem* incipit alia Epistola praemissa eidem rubrica : *Epistola sexta, in qua exhortatur ad fugiendum ex hoc mundo et de tranquillitate*. Init. : *Dilectissimis in Dño salutem. Scitis, facta praevagatione praecepti etc...* est igitur Ep. XII. collectionis antiquissimae.

4. Add. 14,577 (saec. IX; Wright, *CBM C. DCCXCIII*, 9, 29, pp. 785 a, 786 b) fol. 58ª sub titulo : *Ex Epistola Ammonae monachi* exhibet excerptum ex Epistola XI. collectionis antiquissimae.

Fol. 97^a praemissa rubrica : *Epistola Marⁱ Ammonii eremitae, qui ad fratres eremitas scripsit*, proponitur Ep. XII. incipiens verbis : *Scitis facta praevagatione praecepti* etc.

5. Add. 18,814 (saec. IX; Wright, *CBM* C. DCCXCVII, 5, p. 794) exhibet epistolam et tractatum asceticum Ammonii monachi :

Fol. 144^a rubrica : *Epistola Marⁱ Ammonii eremitae electi*. Init. : *Curam igitur habeat agonista salutis suae sitque vigil mente sua*. Initium et finis Epistolae huius sui iuris est; media autem pars de verbo ad verbum cum maiore parte Epistolae X. Codicis primi congruit et manu posteriore praesentem in formam redacta est.

Fol. 148^a rubrica : *Item eiusdem Marⁱ Ammonii*. Init. : *Asceta non est, qui per opera prosper est, nec is, qui procul est ab illis, quae gloriae opposita sunt*. Forma literaria huius scripti dissertatio est ascetica; stilus ab Epistolarum stilo prorsus diversus.

6. Add. 17,183 (saec. X; Wright, *CBM* C. DCCCXII, 9, p. 821) 12 epistolas sub titulo generali : *Epistolae Ammonii* continet. Eorum initia, utpote notissima, omittimus, tantum rubricas describemus praemittentes numeros ordinales Epistolarum in Codice antiquissimo obvios.

- I. fol. 107^a (Rubrica caret).
- II. fol. 107^b *Epistola secunda*.
- III. fol. 108^b *Epistola tertia*.
- IV. fol. 109^b *Epistola quarta*.
- V. fol. 110^a *Epistola quinta*. Init. : *Notum est mihi Dei dilectionem in homine memorem esse proximi sui iugiter*. — Epistola eadem ergo est, quae in Codice Add. 12,175 rubrica speciali caret.
- VI. fol. 110^b *Epistola quinta* (sic). Init. : *Die ac nocte* etc. Scriba igitur in archetypo operis sibi praeiacente eandem Epistolarum fusionem invenit, quae iam Codici antiquissimo peculiaris est.
- IX. fol. 111^a *Epistola nona*.
- X. fol. 112^a *Epistola decima*.
- XI. fol. 113^a *Epistola undecima*.
- XII. fol. 114^a *Epistola decima tertia* (sic). Init. : *Dilectissimis in Dño. Vos scitis, facta praevagatione praecepti* etc.
- XIII. fol. 115^a *Epistola decima quarta*. Init. : *Saluto vos spiritu humili...*

Ipsae Wright seorsum numerat finem Epistolae XII. (in Codice ipso XIII.) incipientem verbis : *Ecce demonstravi vobis silentium...* at contra intentionem scribae, qui hanc Epistolae partem seorsum non numeravit: secus enim sequen-

tem Epistolam non XIV., sed XV. designasset. Ea Epistolae XII. pars tum in antiquissimo, tum in hocce Codice rubrica caret, proinde seorsum numeranda nequaquam est.

7. Add. 14,615 (saec. X-XI; Wright, *CBM C. DCCCXXIV*, 7, p. 841 b) fol. 77^a aliquot sententias ex Epistolis excerptas continet. His examinandis supersedimus.

8. Rich. 7,490 hasce Epistolas continet :

Fol. 96^b praemisso titulo generali : *Porro Epistolae sancti Marci Ammonii eremita* incipit Epistola in Codicibus hucusque descriptis desiderata verbis : *Dilectissimis in Dño. Quicumque itaque nudatus est veste caelesti salutis novae, quae est Spiritus veritatis et virtus ab eo procedens, cum fletu imploret Dñum, quoad induat animam eius virtute ex alto.* De qua v. infra.

Fol. 97^a sub titulo *Epistola secunda* exhibetur Ep. XI. collectionis antiquissimae.

Fol. 98 ^b	—	<i>Epistola tertia</i>	—	Ep. XII.	—	—
Fol. 99 ^a	—	<i>Epistola quarta</i>	—	Ep. XIII.	—	—

Codices BIBLIOTHECAE VATICANAE collectiones Epistolarum Ammonii proponentes hi sunt :

I. Codex Syriacus CXXII (A. D. 796; Assemani, *CBV* p. 135; olim Nitriensis XVIII; cf. Assemani, *Bibl. Or.*, I, 567), pp. 278-316 praemisso titulo generali : *Porro Epistolae et adhortatio et admonitio Marci Ammonii eremita et episcopi ad fratres eremitas filiosque suos carissimos quindecim Epistolas proponit, quarum ordinem heic describimus praemisso singulis numero ordinali collectionis antiquissimae :*

I.	Epistola I.	p. 278.
II.	Epistola II.	p. 279.
XIII.	Epistola III.	p. 281.
XII.	Epistola IV.	p. 284.
XI.	Epistola V.	p. 286.
III.	Epistola VI.	p. 288.
IV.	Epistola VII.	p. 290.
V.	Epistola VIII.	p. 292.
VI.	Epistola IX.	p. 293.
VII.	Epistola X.	p. 294.
VIII.	Epistola XI.	p. 295.
IX.	Epistola XII.	p. 296.
X.	Epistola XIII.	p. 299.

Epistolae istae in Codice Mus. Br. Add. 12,175, alio quidem ordine, omnes tamen reperiuntur.

Pag. 302. Epistola XIV. Init. : *Dilectissimis in Dño. Quicumque itaque nudatus est veste caelesti...* = Rich. 7,190 fol. 96^b.

Pag. 304. Titulus : *Epistola decima quinta de patientia*. Init. : *Dilectissimi in Dño, qui animas vestras subiecistis iugo bono patientiae...* Dempta introductione aliquot lineas complectente tota *Epistola* ea est, quae in codd. Add. 18,814 fol. 148^a et Vat. Syr. CXXVI fol. 296^a incipit verbis : *Asceta non is est* etc.

Duae igitur ultimae Epistolae in Cod. Add. 12,175 desunt.

2. Codex Syriacus CXXVI (A. D. 1223; Assemani, *CBV*, p. 173; Codex a Simone Assemani Romam advectus; cf. Assemani, *Bibl. Or.*, I, p. 610).

Fol. 290^a sub titulo generali : *Porro Epistolae sancti Marⁱ Ammonii eremitae et episcopi Oxyrhinchi ad fratres in eius coenobio degentes* hasce XV continet Epistolas, quas hic eo ordine recensemus, quo in Codice proponuntur praenotato numero ordinali collectionis antiquissimae :

- XII. fol. 290^a : Epistola I.
- XI. fol. 290^b : Epistola II.
- III. fol. 291^a : Epistola III.
- IV. fol. 292^a : Epistola IV.
- V. fol. 292^b : Epistola V.
- VI. fol. 292^b : Epistola VI.
- VII. fol. 293^a : Epistola VII.
- VIII. fol. 293^a : Epistola VIII.
- IX. fol. 293^b : Epistola IX.
- X. fol. 294^a : Epistola X.

fol. 295^a : Epistola XI. Init. : *Quicumque igitur nudatus est veste caelesti* etc. Epistola haec eadem est, quam Rich. 7,190, fol. 96^b proponit et maxima ex parte in illo opusculo Ammonio adscripto includitur, quod in Cod. Add. 18,814 fol. 144^a incipit verbis : *Curam igitur habeat agonista salutis suae*.

- I. fol. 295^b : Epistola XII.
- II. fol. 296^a : Epistola XIII.
- fol. 296^a : Epistola XIV. Init. : *Asceta non is est* etc.
- XIII. fol. 297^a : Epistola XV.

Praeter hos codices Cl. Prof. G. Neumann Vindobonensis insigni cum benignitate Codicem perantiquum editori commodare dignatus est, qui fol. 9^b-13^b sub titulo : *Porro Epistola Marⁱ Ammonii monachi electi* eam Epistolam continet, quae in Codice Add. 18,814, fol. 144^a-148^a legitur. Permitte viro doctissimo textum Epistolae descripsi et cum laudato Codice Londinensi contuli. Conlatione instituta perspexi eam magna ex parte textum Epistolae X. antiquae collectionis continere, uti iam supra monui et in

apparatu critico notavi, praeterea vero inde a fol. 10^a-10^b (versus finem) eundem textum exhibere, qui in Rich. 7,190 fol. 96^a et in Codice Vat. Syr. fol. 295^a (init. : *Quicumque igitur nudatus est...*) inter reliquas Ammonii Epistolas recensetur.

III. Comparatis opusculis in laudatis codicibus contentis liquet praeter Epistolas in antiquissimo Codice, Add. 12,175 contentas haec adhuc opuscula Ammonio monacho passim adscribi :

a) Init. : *Curam igitur habeat agonista salutis suae*¹...

b) Init. : *Quicumque igitur nudatus est*²...

c) Init. : *Asceta non is est*³...

Opuscula haec tria certissime non sunt foetus eiusdem Auctoris, a quo Epistolae in Codice antiquissimo contentae prodierunt.

Epistola enim sub a) recensita, uti iam monuimus, ex duabus partibus disparatis constat. Prior, dimidiam fere eius partem continens, sui iuris est; altera pars Epistolam X. antiquae collectionis excerpit et cum ea de verbo ad verbum convenit. Porro initium eius abruptum suadet eam non esse vere epistolam, sed potius tractatum asceticum ex sententiis genuinis Ammonii a quodam viro posterioris aetatis confictum.

Ex hac spuria Epistola, et quidem ex prioris eiusdem parte, quam sui iuris diximus, excerptum est opusculum sub b) positum, cuius auctor, vel potius redactor hac Epistolae parte ad novam contexendam est usus ea ratione, ut omissis aliquot ab initio sententiis, exmissa porro ea Epistolae huius parte quae, ut diximus, etiam in Epistola X. collectionis antiquae invenitur, initium finemque eius simpliciter expilaverit.

Opusculum sub c) positum non epistola, sed tractatus asceticus est et is quidem doctus, allegorica Scripturae interpretatione modos et condiciones demonstrans, quibus ascetae scientia divina et « theoria » atque extasi beatifica hac in vita dignari possint. Opusculum hoc stilo, imprimis sententiis periodicis perlongis, deinde « docto » S. Scripturae usu, eiusque interpretatione platonizante tantopere differt a verbis planis et infucatis Epistolarum Codicis Add. 12,175, ut earum Auctori tribui nequaquam possit.

Accedit praeterea alia quoque ratio, quae vetat, quominus tria haec opuscula auctori reliquarum Epistolarum tribuamus. Codex etenim Add. 12,175 amplissimam continet collectionem diversissimorum operum asceticorum ex scriptis Evagrii, Nili, Macarii Ammoniique congestorum. Maxima illa cura

1. Add. 18,814, fol. 144^a; Codex Prof. Neumann fol. 9^a. Vat. Syr. CXXII, p. 304.

2. Rich. 7,190, fol. 96^a; Vat. Syr. CXXII, p. 302. Vat. Syr. CXXVI, fol. 295^a.

3. Add. 18,814, fol. 148^a; Vat. Syr. CXXVI, fol. 296^a.

spectata, quam auctor huius collectionis operibus asceticis congerendis impendit, vix probabile est eum ullum ex huiusmodi scriptis studio omisisse. Si itaque quattuor illa opuscula in laudata collectione desint, maxima cum probabilitate supponendum est ea posterioris esse aetatis spuriaque, quod, uti iam monuimus, eorum compositio quoque literaria valde suadet.

IV. Memoria Ammonii, tanquam monasticae rei scriptoris, si Catalogum Abdisi Sobensis excipias, fere penitus interiit. Non ita Epistolae eiusdem, quae sub nomine S. Antonii eremitae, utique summopere deformatae et vitatae, nostra adhuc aetate circumferuntur.

Abraham Ecchellensis, Maronita, theologiae ac linguarum orientalium professor, vir de studiis orientalibus sua aetate optime meritus, anno 1641 ex arabico textu lingua latina publici iuris fecit opusculum, cui inscribitur : *Sanctissimi Patris Nostri B. Antonii Magni, monachorum omnium Parentis Epistolae viginti* eminentissimo Principi Cardinali Francisco Barberini S. R. E. vicecancellario dedicatum, quod « cum privilegio Regis » Parisiis apud Antonium Vitray prelo subiectum est.

Epistolae viginti, quae in hoc opusculo Antonio eremitae adscribuntur, in duas categorias dividi possunt.

2) Septem priores eadem sunt, quas sub nomine S. Antonii anno 1515 Symphorianus latine edidit. Hae Epistolae e quodam codice graeco in linguam latinam a Sarasio translatae sunt; succursu temporis archetypus graecus deperiit et modo latina tantum Sarasii interpretatio exstat a Gallandi¹ et Migne² recusa. Quamquam textus Sarasii et Abrahae Ecchellensis sat diversi sint, primo obtutu perspicitur utrumque textum e fonte communi promanasse. Ordo Epistolarum in utraque recensione alius est :

Apud Ecchellensem	Epistola I.	=	apud Sarasium	Epistola I.
—	—	II.	—	IV.
—	—	III.	—	VI.
—	—	IV.	—	VII.
—	—	V.	—	V.
—	—	VI.	—	II.
—	—	VII.	—	III.

Utrum septem hae Epistolae genuinum opus sint S. Antonii, nec ne, non est meum discutere. S. Hieronymus in opere *De viris illustribus* c. 88 ait : *Antonius monachus, cuius vitam Athanasius Alexandrinae urbis episcopus insigni volumine prosecutus est, misit aegyptiace ad diversa monasteria apostolici sensus*

1. *Bibliotheca veterum Patrum*, IV, 660.

2. *P. G.*, XL, 981.

*sermonisque epistolas septem, quae in graeciam linguam translatae sunt, quarum praecipua est ad Arsenoitas*¹.

S. Hieronymi quidem verba in collectionem Sarasianam Epistolarum Antonii sat quadrant; notabile nihilominus est Codices syriacos Londinenses² et Vaticanos³ ex his solam primam continere, incipientem verbis: *Ante omnia saluto charitatem vestram in Dño. Puto, fratres, animarum, Dei dilectioni affinium tres dari species*. Improbabile autem est monachos Syros eiusmodi opera avide congerentes ullam ex epistolis viri apud eos celeberrimi neglexisse.

β) Quod modo ad reliquas tredecim Epistolas ab Ecchellensi editas attinet. paucis exceptis omnes fere cum Epistolis Ammonii syriace servatis identificari possunt, ita tamen, ut affinitatis gradus inter eas intercedens non semper idem sit.

Intime cognatae sunt hae Epistolae:

IX. Apud Ecchellensem = II. Ammonii.

X. — — = III. —

XI. — — = IV. —

XII. — — = V. —

XIII. — — = VI. —

XIV. — — = VIII. —

XV. — — = I. —

Mutua textuum comparatio ostendit textum arabicum ab Ecchellensi latine translatum e textu syriaco valde vitiatum manasse, quem interpretis arabs, forte etiam imperitia accedente, magis adhuc depravavit.

Ambitus utriusque Epistolarum classis demptis differentiis minoribus idem fere est.

Epistolis XVIII. et XIX. Antonii in collectione antiqua Epistolarum Ammonii tres correspondent:

1) Ep. XVIII. Antonii ed. Ecchell. p. 117 = Ep. XII. Ammonii, n. 1 nostrae ed.

2) Ep. XIX. Antonii ed. Ecchell. p. 127 = Ep. XIII. Ammonii, nn. 1-3 nostrae ed. Ep. XIX. Antonii ed. Ecchell. p. 130-135 = Ep. XIII. Ammonii, nn. 6 seqq. nostrae ed.

3) Ep. XIX. Antonii ed. Ecchell. p. 135 seq. = Ep. XIV. Ammonii.

Epistola XVIII. tantum aliquot sententias cum textu syriaco communes habet; reliqua prorsus discrepant; Epistolae XIX. vero tota media pars interpolata deprehenditur.

Epistolae XX. Antonii *ad Bebnudium* inscribitur; nomen formam arabi-

1. Migne, *P. L.*, XXIII, 693.

2. Add. 12,175, fol. 181^a-182^a; Add. 14,621, fol. 151^a-153^a.

3. Vat. Syr. CXXII, p. 241; Vat. Syr. CXXXVI, fol. 256^a.

zantem prae se fert nominis coptici : ΠΑΠΝΟΥΤΕ. — Pag. 143 ed. Ecchell. paucae sententiae in Epistola IX. Ammonii quoque occurrunt; item p. 153 ed. Ecchell. aliquot verba in Epistola XI. Ammonii reperiuntur.

Epistola XVII. Antonii (init. : *Scitote, Filioli mei, non eum esse religiosum, qui in una persererat re...*) eadem prorsus est, quam in Cod. Add. 18,814 fol. 144-148 contineri diximus, cuius ibi initium est : *Asceta non is est, qui per opera prosper est*¹... Textus opusculi in editione Ecchellensis in formam epistolae redactus est; dum nempe in recensione syriaca indolem tractatus ascetici abstracti prae se fert, redactor aliquis posterior in eius textum consuetas allocutiones *filioli mei* introduxit hacque ratione speciem ei epistolae tribuit. Textus arabicus Opusculi valde depravatus est; omissionibus et minoribus interpolationibus scatet quidem, at secus filum recensione syriacae presse sequitur nec ab ea essentialiter discrepat.

Epistola XVI. Antonii omnino sui iuris est nec cum ulla ex Ammonii Epistolis syriace servatis identificari potest. Eius origo me prorsus latet.

V. Sed quis Ammonius est, qui in titulis Epistolarum syriacarum earum auctor declaratur? De eius persona ex his titulis perpauca tantum erui possunt. Codices Londinenses Ammonium *eremitam*, aliquando *eremitam electum* appellant. In Codicibus Vaticanis ambobus *episcopus* et quidem in Vat. Syr. CXXVI *episcopus Oxyrhinchi* dicitur. At Codicibus aliis tacentibus testimonium Codicum Vaticanorum hanc quaestionem non decedit.

De eius persona ex ipsis Epistolis haecce comperta habemus : Auctor Antonii Magni erat discipulus, nam semel eius effatum allegat². Olim communitati cuidam monasticae praeerat, quam ob aliquam causam ignotam reliquit; at etiam post secessum suum iugem nexum cum iis, qui sibi quondam *fili dilectissimi* erant, habebat. Epistolarum tenor est viri suae auctoritatis, in praecellentia morali fundatae, optime conscii. Sui quondam discipuli ob tentationes aliquas loca sua relinquere cogitant³. Ammonius eos ab isto consilio dehortatur⁴ et tentationes viriliter perferre iubet⁵. In ea communitate, ad quam Epistolas misit, vir quidam apud reliquos religiosos praecipua auctoritate pollebat. Epistola XIII. ad hominem istum directa videtur, quippe qui *praeceptor sit bonus et bonus pater et educator*⁶.

His perpensis duo videntur possibilia :

1. Ammonius, ad munus episcopale vocatus, communitatem suam reli-

1. Syrus habet *سعيد* *سعيد* pro quo interpres arabs *سعيد* *سعيد* legebat.

2. Ep. IX, 3.

3. Ep. IX, 1.

4. Ep. IX, 1, 4, 6; XII, 6.

5. Ep. XIII.

6. Ep. XIII, 11. Cf. VI, 2.

giosam relinquere compulsus est: sed nova dignitate non obstante correli-
giosos sibi quondam fratres nec postea dereliquit; eosque consilio, exhorta-
tione, aliisque operibus misericordiae spiritualis adiuuabat. 2. Item possibile
est eum alicui communitati monasticae praefuisse eaque derelicta novam
fundasse manente nexu paternae caritatis, qua erga filios sibi dilectissimos
ferebatur.

Primo casu posito testimonium Codicum Vaticanorum fide dignum inve-
nitur; at circumstantiis omnibus accuratius perpensis tota haec suppositio
una cum testimonio Codicum Vaticanorum reicienda videtur.

Ante omnia aetas Epistolarum statuenda est. Si perpendas Codicem
Add. 12,175 primo dimidio saec. VI exaratum esse¹, non dubitabis, quin
archetypus Codicis syriacus iam prius, forte saeculo V exeunte scriptus sit.
Sed is non tantum Epistolas Ammonii, sed etiam maximam collectionem
operum monasticorum continet, inter quae postremae aetatis sunt excerpta
ex *Historia Lausiaca* Palladii deprompta, quod opus juxta Buttlar² circa
annum 420 exaratum est; proinde *terminus a quo* collectionis in Codice
Add. 12,175 contentae est annus 420, *terminus vero ad quem* est annus
circiter 500 Christi. Si autem tunc temporis monachi Syri opera praecipua
eremitarum Aegypti non solum in linguam suam vernaculam transtulerint,
sed etiam in magnas collectiones redegerint, liquet textus singulos graecos
primarios longe antiquiores esse.

Quod si in specie de Epistolis Ammonii agitur, earum antiquitatem
magnam ostendit usus Scripturarum ab Auctore allegatarum. Praeter scriptu-
ras enim canonicas — Antiquum Testamentum iuxta textum LXX — etiam
opera apocrypha allegat, uti *Ascensionem Isaiae*³, *Testamentum duodecim Patri-
archarum*⁴, aliaque scripta, quorum originem accuratius definire non potui⁵.

Cum porro Auctor prodat se cum Beato Antonio conversatum esse, totam
Epistolarum collectionem dimidio altero saec. IV tuto adiudicare possumus.

Si modo perlustremus viros nomen Ammonii gerentes, qui saeculo IV
inter monachos Aegypti celebres exstiterunt⁶, unum tantum invenimus, qui
cum nostro Ammonio aliquo iure identificari potest, eum videlicet huius
nominis virum, cuius mentionem fecit Rufinus in *Historia Monachorum*⁷, ubi
res gestas *apa* Pityrionis narravit. Visitatis enim Aegypti monachis vidit in

1. Wright, *CBM*, p. 637.

2. *The Lausiack History of Palladius*, Cambridge, 1898, I. 3; II, 31.

3. Ep. X, 1.

4. Ep. XIV, 1.

5. Vide Ep. XIII, 2; Ib. n. 6. Ibid. n. 11.

6. Cf. Butler, *o. c.*, II, 190. Smith and Wace, *Dictionary of Christian Biography*,
I, 102.

7. Migne, *P. L.*, XXI, 432. *Vitae Patrum*, Migne, *P. L.*, LXXXIII, 1176. Graece :
Migne, *P. G.*, XXXIV, 1178. Syriace : Bedjan, *Acta Sanctorum et Martyrum*, VII, 427.

*Thebaide altum montem fluvio imminentem, valde terribilem et praecipitem et monachos illic viventes in speluncis. Eorum autem pater erat nomine Pityrion, qui fuit unus ex discipulis Antonii et tertius, qui illius locum excepit... Cum enim successisset Antonio et eius discipulo Ammonae, merito etiam successit hereditati donorum*¹... Cum hac montis descriptione conveniunt verba Epistolae XI., ubi se Auctor *in deserto et in montibus* multos labores exantlasse dicit². Forte ad hunc Ammonem referenda sunt verba Antonii in *Apophthegmatibus Patrum* narrata³, cui de impassibilitate consequenda vaticinatus sit. Sed veri similiter alibi quoque vestigia viri huius reperientur, si quis confusas traditiones de Ammonibus diversis examine diligenti accuratius distinguendas suscepit.

Brevibus hisce prolegomenis linem facturi annotamus hanc novam Ammonii Epistolarum editionem textui Codicis antiquissimi, Add. 12,175 inuiti, in quantum legi potuit; eius lacunae ob vetustatem ortae ex aliis Codicibus suppletac sunt, quorum lectiones variantes in apparatu critico sedulo notavimus. Sigla autem Codicum, quibus in edendis Epistolis usi sumus, haec sunt :

- A = Add. 12,175 fol. 225^a et seqq.
- B = Add. 17,183 fol. 107ⁿ et seqq.
- C = Add. 14,598 fol. 339^b et seqq.
- D = Rich. 7,190 fol. 97^b et seqq.
- E = Add. 17,213 fol. 36ⁿ et seqq.
- F = Add. 14,577 fol. 97ⁿ et seqq.
- M = Add. 18,814 fol. 145ⁿ et seqq.
- N = Codex Prof. Neumann fol. 10ⁿ et seqq.
- V = Vat. Syrus CXX pag. 278 et seqq.
- W = Vat. Syrus CXXVI fol. 290ⁿ et seqq.

Quod ad necessitudinem mutuam textuum in his Codicibus contentorum attinet, eos ad duas recensiones distinctas pertinere existimo, quarum antiquior est in A et B, recentior vero in CD et VW servata. Hae autem haud sui iuris sunt, nam recentior Epistolarum recensio textum duntaxat antiquiorem diversimode emendatum exhibet. C et D se mutuo supplent, de eorum itaque necessitudine sermo esse nequit. Codicum Vaticanorum textus in specie e fontibus duobus manasse videtur. Epistolarum III-X nimirum textus et ordo utrobique idem est. Ep. I et II in V initio ponitur; in W contra post Ep. X. Porro Epp. I-VI in V et W inter se et cum C sat conveniunt; vicissim Epp. XI-XIII textus in V textui D valde affinis est, dum in W textui A propius

1. Cf. Schiewitz, *Das morgenländische Mönchtum*, Mainz, 1904, p. 113.

2. Ep. XI, 5.

3. Migne. *P. G.*, LXV, 420 seq.

accedit. Hinc concludo Epp. XI-XIII aliunde manasse ac priores III-X. Fundamentum utriusque recensio-
nis manifeste textus est in Cod. A contentus, at diversimode correctus et auctus. Correctiones locis obscurioribus illatae sunt et fere in omnibus codicibus differunt, ita tamen, ut reliquiae lectionum A modo in alio, modo in alio servatae sint. Scribae olim archetypo quodam sive valde detricto, sive lectionibus marginalibus illustrato usi sunt, quem vel legere impares coniiciendo correxerunt, vel reiectis phrasibus obsoletis lectiones planiores ac faciliores adoptarunt. Probabile est antiquam recensio-
nem syriacam Epistolarum postea ad mentem textus primigenii graeci emen-
datam fuisse, uti textus Epistolae III. Graecus a Cl. D. Francisco Nau editus
luculenter probat¹.

1. Cf. A 1: CVW με καρπός : 22₁₂ 23_{1.6.10.12} 24₂.

فَقِيلَ مَدَامُ بِرُجُوِّ حِلَائِهِ مَعِ نُسَخَةِ لُفْعَسَا هِنَعَامَا هَمَّعِ نُسَلَا
فَلَمَّصَا

❖ ❖

1. احْسَبْ بَحْمَقِي. اِنْ اِنْفَ مَحْمَقِ احْمَقِي حَقْلَه نَعْقَه هَحْكَه
حَحَه هَحْكَه سَحَه قُلْ بَسَا هَسَا مَحْمَقَا حَحْمَلْ هَحْمَلْ مَحْمَقِ
5 سَبَا. سَبَا مَحْمَقَا سَلَا: هَحْمَقِي فَحَقِي نَعْلَا حَحَا قَاوَا. هَحْمَلْ بَسَا
كَاوَا قَاوَا: هَحْمَلْ قَاوَا: مَحْمَقَا كَاوَا: نَسْلَا كَحْمَلْ: هَحْمَلْ مَحْمَقِ
كَاوَا مَحْمَقِ كَحْمَلْ مَحْمَقِي هَحْمَقِي كَاوَا نَحْمَقَا: نَحْمَقِي كَاوَا حَحْمَلْ
اَوْتَمَا حَحْمَلْ بَحْمَقِي لَزَا: بَسَا هَحْمَقِي كَاوَا هَحْمَلْ. حَحْمَلْ مَحْمَقِ بَسَا
حَحْمَلْ حَحْمَقَا: اَوْتَمَا هَحْمَقِي سَلَا: هَحْمَقِي بَسَا: كَاوَا حَحْمَلْ كَحْمَلْ. بَسَا
10 مَحْمَقِي: بَحْمَقِي كَاوَا: حَحْمَقِي هَحْمَقِي مَحْمَقِي سَلَا: بَحْمَقِي كَاوَا: اَلْ مَحْمَقِي
بَحْمَقِي: اَوْتَمَا: بَحْمَقِي نَحْمَقِي: مَحْمَقِي اِنْلَا: بَحْمَقِي كَاوَا: اَلْ مَحْمَقِي

ABCXIV] — 1 VII C om. — Ib. CVII add. et ex deliciis corporatibus illi
— 2 B excipit V excipit epistola prima — 3 B excipit V excipit epistola prima — 4 B excipit V excipit epistola prima
Titulus: AB Epistola secunda — 5 B excipit V excipit epistola prima — 6 B excipit V excipit epistola prima
— 7 B excipit V excipit epistola prima — 8 B excipit V excipit epistola prima — 9 B excipit V excipit epistola prima
— 10 B excipit V excipit epistola prima — 11 B excipit V excipit epistola prima — 12 B excipit V excipit epistola prima
— 13 B excipit V excipit epistola prima — 14 B excipit V excipit epistola prima — 15 B excipit V excipit epistola prima
— 16 B excipit V excipit epistola prima — 17 B excipit V excipit epistola prima — 18 B excipit V excipit epistola prima
— 19 B excipit V excipit epistola prima — 20 B excipit V excipit epistola prima — 21 B excipit V excipit epistola prima
— 22 B excipit V excipit epistola prima — 23 B excipit V excipit epistola prima — 24 B excipit V excipit epistola prima
— 25 B excipit V excipit epistola prima — 26 B excipit V excipit epistola prima — 27 B excipit V excipit epistola prima
— 28 B excipit V excipit epistola prima — 29 B excipit V excipit epistola prima — 30 B excipit V excipit epistola prima
— 31 B excipit V excipit epistola prima — 32 B excipit V excipit epistola prima — 33 B excipit V excipit epistola prima
— 34 B excipit V excipit epistola prima — 35 B excipit V excipit epistola prima — 36 B excipit V excipit epistola prima
— 37 B excipit V excipit epistola prima — 38 B excipit V excipit epistola prima — 39 B excipit V excipit epistola prima
— 40 B excipit V excipit epistola prima — 41 B excipit V excipit epistola prima — 42 B excipit V excipit epistola prima
— 43 B excipit V excipit epistola prima — 44 B excipit V excipit epistola prima — 45 B excipit V excipit epistola prima
— 46 B excipit V excipit epistola prima — 47 B excipit V excipit epistola prima — 48 B excipit V excipit epistola prima
— 49 B excipit V excipit epistola prima — 50 B excipit V excipit epistola prima — 51 B excipit V excipit epistola prima
— 52 B excipit V excipit epistola prima — 53 B excipit V excipit epistola prima — 54 B excipit V excipit epistola prima
— 55 B excipit V excipit epistola prima — 56 B excipit V excipit epistola prima — 57 B excipit V excipit epistola prima
— 58 B excipit V excipit epistola prima — 59 B excipit V excipit epistola prima — 60 B excipit V excipit epistola prima
— 61 B excipit V excipit epistola prima — 62 B excipit V excipit epistola prima — 63 B excipit V excipit epistola prima
— 64 B excipit V excipit epistola prima — 65 B excipit V excipit epistola prima — 66 B excipit V excipit epistola prima
— 67 B excipit V excipit epistola prima — 68 B excipit V excipit epistola prima — 69 B excipit V excipit epistola prima
— 70 B excipit V excipit epistola prima — 71 B excipit V excipit epistola prima — 72 B excipit V excipit epistola prima
— 73 B excipit V excipit epistola prima — 74 B excipit V excipit epistola prima — 75 B excipit V excipit epistola prima
— 76 B excipit V excipit epistola prima — 77 B excipit V excipit epistola prima — 78 B excipit V excipit epistola prima
— 79 B excipit V excipit epistola prima — 80 B excipit V excipit epistola prima — 81 B excipit V excipit epistola prima
— 82 B excipit V excipit epistola prima — 83 B excipit V excipit epistola prima — 84 B excipit V excipit epistola prima
— 85 B excipit V excipit epistola prima — 86 B excipit V excipit epistola prima — 87 B excipit V excipit epistola prima
— 88 B excipit V excipit epistola prima — 89 B excipit V excipit epistola prima — 90 B excipit V excipit epistola prima
— 91 B excipit V excipit epistola prima — 92 B excipit V excipit epistola prima — 93 B excipit V excipit epistola prima
— 94 B excipit V excipit epistola prima — 95 B excipit V excipit epistola prima — 96 B excipit V excipit epistola prima
— 97 B excipit V excipit epistola prima — 98 B excipit V excipit epistola prima — 99 B excipit V excipit epistola prima
— 100 B excipit V excipit epistola prima

mihi fratresque mei. Corpus vero quodlibet mortuum, quod accidit homini,
causam habet studium vanae gloriae et voluptates. Excipit.

II¹

* 1. Dilectissimis in Dño. Si quis diligit Dñum tota anima sua et toto corde
suo et totis viribus suis, acquirit timorem. * Et timor parit fletum et fletus
parit gaudium. Gaudium parit vires et per omnia haec anima facit fructus. Et
Deus visis fructibus eius, tantopere delectabilibus, acceptam eam habet veluti
odorem suavem et in omnibus Deus gaudet de ea cum angelis suis² et custo-
dem ei dat, qui eam custodiat in omnibus viis eius³, donec eam praeparave-
rit ad vitae mansionem, ubi Satanas non ei praevallet. Dum enim videt Mali-
gnus custodem hunc, prava illa vis animam circumdans fugit. Timet etenim
accedere ad illum hominem et resilit a virtute eum possidente. Verumtamen,
carissimi mihi in Dño, quos diligit anima mea, novi vos amicos Dei esse.

1. Epistola Antonii IX.

2. Luc. xv, 10. — 3. Ps. xc, 11.

וְשֵׁוֹת כֹּהֶם לַחֲנֻנָּה וְזִלָּה: לֹאִי אֱלֹהִים כֹּהֶם מִבְּחִינָה וְנִחָא לְכִסְלָא: חֲבִימָה
 וְנִחָא כֹּהֶם מִבְּחִינָה וְזִלָּה. אִי אֱלֹהִים מִבְּחִינָה חֲזָא: וְכִלָּה לַחֲנֻנָּה
 וְלֹא תִלָּה לְכֹהֵן אֱלֹהִים. אִי בְּכֹהֵן אֱלֹהִים מִבְּחִינָה לְכִסְלָא: כֹּהֶם
 וְנִחָא חֲזָא לְכֹהֵן. מִבְּכֹהֵן אֱלֹהִים חֲבִימָה וְנִחָא כֹּהֶם חֲנֻנָּה
 וְזִלָּה חֲבִימָה חֲנֻנָּה וְזִלָּה אֱלֹהִים: וְנִחָא חֲזָא חֲבִימָה
 חֲנֻנָּה וְזִלָּה וְכִלָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה וְזִלָּה חֲבִימָה חֲנֻנָּה
 מִכֹּהֵן חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא
 חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא חֲבִימָה חֲנֻנָּה חֲזָא

ABCVW] — 1 VIV Deus [אֱלֹהִים]. CVW Deus [אֱלֹהִים]. — Ib. C אֱלֹהִים. — 2 CV add. [אֱלֹהִים]. — Ib. VII
 [אֱלֹהִים] (?). — 4 V add. [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW [אֱלֹהִים]. — 3 VW [אֱלֹהִים]. — Ib. V [אֱלֹהִים]. — 5 CVW [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW add. Deus [אֱלֹהִים]. — 6 CVW [אֱלֹהִים]. — 7 B [אֱלֹהִים]. — Ib. BCVW [אֱלֹהִים]. — 8 B [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW tardabil
 [אֱלֹהִים]. — 9 V [אֱלֹהִים]. — Ib. C [אֱלֹהִים]. — 10 V [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW om. [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW
 [אֱלֹהִים]. — Ib. CVW .. et in libertate. Et libertatem
 magnam invenietis apud Deum et omnes petitiones vestras reddet vobis add. [אֱלֹהִים] (C). — 11 CVW [אֱלֹהִים]. — Ib. B [אֱלֹהִים]. — Ib. BCVW [אֱלֹהִים] et CVW add. [אֱלֹהִים]. — 12 VW [אֱלֹהִים]. — 13 BCVW [אֱלֹהִים]. — Ib. B add. [אֱלֹהִים].

tur, donec efficientiam aeris transcendierit. Est enim efficacia quaedam in aere,
 quae homines retinet, quominus ad Deum perveniant. Sin autem virtute divina
 praediti sint, nil datur, quod eos retinere possit. Proinde labor divinus efficit
 (dum in homine commoratur) ut omnes ignominias et glorias hominum
 contemnat et ut omnes exigentias saeculi huius odio habeat et ut omnes vo-
 luptates corporis odio habeat et cor suum ab omnibus cogitationibus spurcis
 et ab omni sapientia vana saeculi huius emundet et cum ieiunio lacrimis-
 que die nocteque oret. Et Deus, qui bonus est, non dedignabitur dare [id]
 vobis, quo obtento totum tempus vitae vestrae in quiete et facilitate et allevia-
 tione agetis et in magna libertate inveniemi et dabit vobis. * Et multa sunt, 57
 quae vobis scribere volo. Pauca tamen haec scripsi ob magnam meam, quam
 ergo vos habeo, dilectionem. Valet in Dño corde in omnibus operibus dilec-
 tionis Dei.

٢٣٧ سَبَّ حَقًّا حُجَّةً: مَلْهَقٌ سَمَلًا لَكُنْ أَوْ هَبْ فَعْدَاهُ يَكْبِتْ. ٢٣٨
 مَوْتُهُنَّ مَوْتُكَ لَقَدْ تَحَنَّنْتَ: يُفْعَلُ وَأَنْ سَمَلَحُ فُسْمُيْ أَيْلَهُ
 لَقَمَكَا وَتُنْ; وَتُسَمَّا فَعَسَلُ هَنْفَلَا: مَوْتُكَ لَقَمَكَا أَيْلَهُ لَقَمَكَا
 أَمْتُنْ. مَوْتُكَ أَيْلُ سَبَّ يَهُ فَيَنْفَق. أَيْلُ جَنْ; وَتُنْ حَمَلًا مَوْتُكَ
 ٢٣٩ كَيْفَلُ مَلَا يَنْزِلُ كَلَا يَمَلُوتُ لَقَمَكَا رُبْعُفَلَا: كَيْفَلُ حَمَلًا
 يَكْلَلُ يَهُ مَوْتُكَ قَلَا: هَلَا فَعَسَلُ كَحْتُنْفَلَا مَلَا يَمَعَسَلُ
 لَقَمَكَا رُبْعُفَلَا. أَيْلُ جَنْ; وَتُنْ حَمَلًا كَحْتُنْفَلَا: كَيْفَلُ يَكْبِتْ
 لَقَمَكَا مَوْتُكَ. أَيْلُ يَهُ أَيْلُ: يَلْقَى تَعْلَدَسُفُ مَلَا حَتْتُنْفَلَا أَمْرُ
 مَوْتُكَ: أَمْرُ مَوْتُكَ رَحْمَتًا: أَمْرُ مَوْتُكَ: مَوْتُكَ أَيْلُ; وَتُنْ
 ٢٤٠ حَمَلًا مَوْتُكَ مَوْتُكَ لَقَمَكَا لَقَمَكَا رُبْعُفَلَا مَوْتُكَ مَوْتُكَ
 أَمْلُ يَمَعَسَلُ مَوْتُكَ لَقَمَكَا: يَكْبِتْ: يَكْبِتْ: أَيْلُ مَوْتُكَ: ٢٤١
 كَيْفَلُ يَكْبِتْ مَوْتُكَ لَقَمَكَا: كَيْفَلُ مَوْتُكَ مَوْتُكَ كَيْفَلُ يَكْبِتْ

حَقٌّ [ABCW] — 1 BC حَقٌّ — 2 BW حَقٌّ — 3 CV حَقٌّ — 4 BCV حَقٌّ — 5 BCV حَقٌّ — 6 CV حَقٌّ — 7 W حَقٌّ — 8 CV حَقٌّ — 9 CV حَقٌّ — 10 C حَقٌّ — 11 V حَقٌّ — 12 V حَقٌّ — 13 V حَقٌّ — 14 V حَقٌّ — 15 V حَقٌّ — 16 V حَقٌّ — 17 V حَقٌّ — 18 V حَقٌّ — 19 V حَقٌّ — 20 V حَقٌّ — 21 V حَقٌّ — 22 V حَقٌّ — 23 V حَقٌّ — 24 V حَقٌّ — 25 V حَقٌّ — 26 V حَقٌّ — 27 V حَقٌّ — 28 V حَقٌّ — 29 V حَقٌّ — 30 V حَقٌّ — 31 V حَقٌّ — 32 V حَقٌّ — 33 V حَقٌّ — 34 V حَقٌّ — 35 V حَقٌّ — 36 V حَقٌّ — 37 V حَقٌّ — 38 V حَقٌّ — 39 V حَقٌّ — 40 V حَقٌّ — 41 V حَقٌّ — 42 V حَقٌّ — 43 V حَقٌّ — 44 V حَقٌّ — 45 V حَقٌّ — 46 V حَقٌّ — 47 V حَقٌّ — 48 V حَقٌّ — 49 V حَقٌّ — 50 V حَقٌّ — 51 V حَقٌّ — 52 V حَقٌّ — 53 V حَقٌّ — 54 V حَقٌّ — 55 V حَقٌّ — 56 V حَقٌّ — 57 V حَقٌّ — 58 V حَقٌّ — 59 V حَقٌّ — 60 V حَقٌّ — 61 V حَقٌّ — 62 V حَقٌّ — 63 V حَقٌّ — 64 V حَقٌّ — 65 V حَقٌّ — 66 V حَقٌّ — 67 V حَقٌّ — 68 V حَقٌّ — 69 V حَقٌّ — 70 V حَقٌّ — 71 V حَقٌّ — 72 V حَقٌّ — 73 V حَقٌّ — 74 V حَقٌّ — 75 V حَقٌّ — 76 V حَقٌّ — 77 V حَقٌّ — 78 V حَقٌّ — 79 V حَقٌّ — 80 V حَقٌّ — 81 V حَقٌّ — 82 V حَقٌّ — 83 V حَقٌّ — 84 V حَقٌّ — 85 V حَقٌّ — 86 V حَقٌّ — 87 V حَقٌّ — 88 V حَقٌّ — 89 V حَقٌّ — 90 V حَقٌّ — 91 V حَقٌّ — 92 V حَقٌّ — 93 V حَقٌّ — 94 V حَقٌّ — 95 V حَقٌّ — 96 V حَقٌّ — 97 V حَقٌّ — 98 V حَقٌّ — 99 V حَقٌّ — 100 V حَقٌّ

tum fiat et solidum vivens penes factorem suum et recipiatis virtutem divi-
 nam, omnibus istis praestantiorē. Quod ad vos attinet, ego [quidem] per-
 suasum habeo vos, dilectissimi, pro viribus vestris resistere spiritui dilectionis
 vanae gloriae et cum eo assiduo luctari. Idcirco vivum est corpus vestrum.
 Malignus enim spiritus iste accedit ad hominem, ubi eum ad operandam iu-
 stitiam paratum conspicit, volens irritos reddere ac corrumpere fructus eius,
 nec sinit hominem — quantum potest — facere iustitiam. Malignus enim
 spiritus iste certamen committit cum iis, qui fideles esse volunt. Si proinde
 quidam ab hominibus celebrantur tamquam fideles, aut humiles contempti,
 aut misericordes, spiritus iste malignus illico pugnam cum eis committit et
 quosdam superat, eorum corpora dispergit¹ atque extinguit. Quomodo autem
 extinguit ea ac disponit, ut transgrediantur mores et praestantiam suam? —
 Quando his immiscet studium placendi hominibus; qua ratione perdit corpus

1. Ps. LII, 6.

مَصْلَحًا كَحَتَّ إِنْفُلًا وَأَمَّا حَقُّهُ مَجْمَرٌ. مَذْلُومًا لَمْ يَكُنْ حَقُّهُ سَمَلًا
أَلَّا عَدَفَ أُنْفُ قَبْ هَعْمَعِي مَذْلُومًا لَمْ أَعْتَسِهِ يَوْمًا حَقِّ حَقِّهِ يَوْمًا.

4. أَيْلَقُ رَبِّ سَحَّخَتْ أَلْقَاعَهُ كَقَمَدًا ذَهَبًا وَأَعْدَسًا هَنْمَلًا
حَقًّا جَبْنِي وَأَرْفَعْتُهُ حَقًّا مَجْمَرٌ: أَمَلًا بِسَلَا لَكُمَا تَلَكَّا حَقًّا
5 حَقًّا جَبْنِي. أُنْزِلَ رَبِّ أَنْزِلَ لَلْأَكْبَرُ مَذْلُومًا حَقًّا وَأَلْقَا حَقًّا وَأَلْقَا مَبْدُلًا
حَقًّا جَبْنِي. كَمَا جَبْنِي مَجْمَرٌ وَمَلَكًا مَذْنِي. أَلْ رَبِّ سَمَلًا وَهَقًّا حَقًّا
هَنْسًا مَذْنِي وَأَسْفَلًا: حَذَرًا لَمْ يَكُنْ مَلَا لَلْأَكْبَرُ. وَأَسْفَلًا جَبْنِي وَأَلْقَا
أَلْقَا أَمْرًا يَوْمًا وَأَلْقَا حَسَدًا وَكَلَمًا مَقْسُحًا. أَلْ يَوْمًا رَبِّ وَأَلْقَا
لَحَقًّا وَهَقًّا كَمَلًا جَبْنِي: أَمَلًا لَكُمَا حَقًّا مَبْدُلًا مَقْلَحًا
10 جَبْنًا وَأَلْقَا مَلَكًا حَقًّا. أَلْ يَوْمًا جَبْنِي قَبْ سَمَلًا كَرَكًا نَقَعًا وَهَقًّا
أَلْقَا وَأَلْقَا: أَلْقَا حَقًّا نَقَعًا مَقْلَحًا مَبْدُلًا وَكَلَمًا حَقًّا حَقًّا

ABC[V] — 1 VV [مَذْنِي] — Ib. BC [مَذْنِي] — Ib. BC [مَذْنِي] — Ib. VV [مَذْنِي] — Ib. CVW add. Deus [مَذْنِي] — 2 VV [مَذْنِي] — Ib. B [مَذْنِي] — Ib. VV om. [مَذْنِي] — Ib. CVW fructum eorum [مَذْنِي] — 3 VV om. [مَذْنِي] — 4 C [مَذْنِي] — Ib. BC [مَذْنِي] — Ib. VV om. [مَذْنِي] — Ib. W [مَذْنِي] et om. [مَذْنِي] — Ib. VV om. [مَذْنِي] — 4 V [مَذْنِي] — Ib. C [مَذْنِي] — Ib. W [مَذْنِي] — 7 W spiritualitas [مَذْنِي] bis. — 8 B [مَذْنِي] — Ib. C [مَذْنِي] — Ib. C [مَذْنِي] et om. [مَذْنِي] — 9 BV [مَذْنِي] — Ib. VV frigidum esse [مَذْنِي] — Ib. B [مَذْنِي] C [مَذْنِي] W [مَذْنِي] — Ib. W [مَذْنِي] — 10 VV om. [مَذْنِي] — Ib. VV [مَذْنِي] — Ib. B animam suam gravatam esse [مَذْنِي] CVW frigidam esse [مَذْنِي] — 11 W effusa est super me anima mea [مَذْنِي] — Ib. CW add. hoc est, afflictus sum super spiritum meum [مَذْنِي]

eorum hominibus putantibus eos aliquid habere. * Propterea non eis imperti-
tur¹ virtutem, sed sinit eos vacuos, quoniam non invenit corpora eorum
decentia esse.

4. Vos autem, carissimi, luctamini contra spiritum vanae gloriae omni
tempore, ut cum in omnibus devincatis, ut virtus divina adhacrete vobis
omni tempore. Ego vero orabo ad Deum pro vobis, ut vobis gaudium istud
omni tempore concedatur. Nil enim isto celerius. Si autem videritis de-
servisse vos et recessisse a vobis fervorem, quaerite eum et iterum redibit
ad vos. Fervor enim veluti ignis est, qui frigus in suam convertit natu-
ram. Si vero videritis cor vestrum gravatum esse aliquando, * accersite ad
vos animam vestram eamque interrogate, quoad ferveat et in Deo accendatur.
Nam etiam David, cum aliquando animam suam [moerore] gravatam con-
spexisset, dixit sic²: *Effudi super me animam meam; recordatus sum dierum
antiquorum et meditatus sum de omnibus operibus tuis et elevari manus meas ul*

1. Subiectum: Deus. — 2. Ps. cxlii. 4 seqq.

וְאַתְּמָה אֲבֹתֵי חֲפָז. תַּעֲבֹד יְיָ מִן הַיּוֹם הַזֶּה. וְהָיָה חֶבֶד יְיָ בְּכִלְכִּלְכֵּי
 בְּעֵינֵי מִלֵּי הַיּוֹם הַזֶּה. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.

וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי. וְכִדְבָרֵי יְיָ בְּכִלְכִּילְכֵּי.

ABCVM] — 1 V וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. VII וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 2 BVW וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. CV add. et
 accendatur amore et dilectione Dei (V וְכִדְבָרֵי יְיָ וְכִדְבָרֵי יְיָ). — 3 B וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. C וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. W add. וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. CVW וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 4 B וְכִדְבָרֵי יְיָ.

Titulus : AV Epistola quarta וְכִדְבָרֵי יְיָ BC וְכִדְבָרֵי יְיָ V Epistola septima M. Ammonii
 וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 6 B וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 7 BC וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. B וְכִדְבָרֵי יְיָ CVW וְכִדְבָרֵי יְיָ. —
 Ib. CVW וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 8 C et liberemini וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. CV וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 9 V וְכִדְבָרֵי יְיָ.
 וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. CVW om. וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. VII וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. A וְכִדְבָרֵי יְיָ his scribit B וְכִדְבָרֵי יְיָ sed primum
 delet. — Ib. CV וְכִדְבָרֵי יְיָ. — 10 BC וְכִדְבָרֵי יְיָ. — Ib. B וְכִדְבָרֵי יְיָ CV וְכִדְבָרֵי יְיָ om. וְכִדְבָרֵי יְיָ.

*Te. Te sitit anima mea veluti terra. Sic fecit David, cum vidisset animam suam
 frigidam esse, quoad eam fervidam reddidisset; et accepit suavitatem divi-
 nam die ac nocte. Itaque hoc facite et vos, carissimi, et incrementum sumetis
 et Deus revelabit vobis mysteria maxima. Deus conservet vos in sanitate
 spiritus et animae et corporis, donec perducet vos in regnum cum patribus
 vestris, qui bene [vitam] finierunt in sacculum saeculorum, Amen.*

IV¹

62 * Novi me vobis, tamquam filiis dilectissimis et filiis promissionis et filiis
 regni scribere. Propterea nocte dieque memor sum vestri, ut vos Deus ab
 omni malo custodiat et vos assidue solliciti sitis, ut vobis Deus continuo illu-
 minationem oculorum et discretionem tribuat, ut in omnibus discernere
 discatis inter bonum et malum. Scriptum est enim² : *Perfectorum est cibus*

1. Epistola Antonii XI.

2. Hebr. v. 14.

وَهُوَ جَاهِلٌ بِكُلِّ شَيْءٍ عَدِيمٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ بِكُلِّ شَيْءٍ
 تَدْرِي مَعَهُ جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ: وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَلَا تَعْلَمُ إِلَّا كَمَصْلَحَةٍ دَعَاكَ.

2. اَوَّلُهُ بِمَنْ سَخَّطَتْ مَلَكًا، وَاسْعَدَتْهُ، كَيْتَ دَحْنًا زَكَاةً حَارِصًا
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ: وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ
 وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكَأَنَّكَ تَدْرِي سَلَامًا جَاهِلٌ مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ

ABCW] — 1 B [حَصَصَ] [حَصَصَ] — Ib. CV [حَصَصَ] — Ib. CV [حَصَصَ] W [حَصَصَ] [حَصَصَ] — Ib. V [حَصَصَ] [حَصَصَ] — 2 CV [حَصَصَ] [حَصَصَ] — 3 W [حَصَصَ] [حَصَصَ] et om. [حَصَصَ] — Ib. B [حَصَصَ] V [حَصَصَ] — 4 BCWV [حَصَصَ] — Ib. CV [حَصَصَ] — 5 C cum discretionē, ut hoc [حَصَصَ] — Ib. W [حَصَصَ] — 6 W [حَصَصَ] — Ib. V [حَصَصَ] — Ib. CVW om. [حَصَصَ] — 8 BCV [حَصَصَ] — Ib. B [حَصَصَ] — 9 V [حَصَصَ] — Ib. W [حَصَصَ] — Ib. BCWV [حَصَصَ] — 10 CV [حَصَصَ] — Ib. W [حَصَصَ] — Ib. B [حَصَصَ] — Ib. CVW [حَصَصَ] — 11 B [حَصَصَ] — Ib. V [حَصَصَ] — Ib. V [حَصَصَ] — 12 V [حَصَصَ] — Ib. C [حَصَصَ] — Ib. W [حَصَصَ] — Ib. V [حَصَصَ]

die idque effecturum, ut Deus eis dulcescat in omni re super mel et favum¹,
 et Deum fore cum eis iugiter eisque revelationes concessurum et mysteria
 maxima revelaturum, quas vobis lingua eloqui nequeo.

2. Modo igitur, dilectissimi, quoniam numero filiorum meorum adscripti
 estis, orate die ac nocte, ut vos discretio ista assiduo praeveniat, quae
 hucusque non contigit vobis, postquam conversationem istam amplexi eratis.
 65 Ego vero, pater vester, orabo pro vobis, ut ad hanc aetatem * perveniatis, ad
 quam haud multi ex eremitis pervenerant, sed tantum animae numero paucae
 et singuli quidam in quibusdam locis. Et modo, si quidem ad hanc mensu-
 ram pervenire velitis, ne patiamini, ut nomen cuiusquam eremitaе laxioris
 familiare fiat apud vos, sed eiicite eos e vestra communitate et separemini ab
 eis. Non enim sinent vos proficere, quinimo etiam fervorem vestrum ex-
 tinguent. Socordes enim carent fervore, sed voluntatem suam cogitant. Si vero

1. Ps. XVIII, 11.

يَوْمَ مَبْجُصٍ. مَكْلَمًا اِيْزُا حَلَمْتُ: وَيَوْمَ لَأُؤَدِّعَهُ. يُخْطَلُ لِيْ مِنْ حَبِّ مُمَجِّلٍ
 بِأَمْرِ اَهْقُلٍ هَحَبٍ حَقَقْتُل. مُلَا رُبِّ بِمَنْزِلَةٍ حَلِئْتِيْ مَدِيْهَةٍ: اَوْشَعَهُ اَيْقُ:
 لَأُ رُبِّ لَأَسْلَهِيْ خَمْدِيْ. اَيْقُ لِيْ لَأُفْصَعِيْ اِدِيْ حَتَّتِيْ دِيْهِيْ
 رَقْتُل حَمَلًا زُحْمَةً لَأُحَلِّا زُشْمًا. اَيْقُ سَلَمَعِيْ حَقْتُل مَحَبَّت

دِيْ حَمَلًا مَحَبَّلًا ❖

❖ ❖ ❖

حَسَبْتِيْ رُحْمِيْ. رُبِّ اِنَّا بِسُقُلٍ بَلَّغْتُلَا مَدِيْهِيْ اِنَّا لَوِيْ حَلِئُ
 بِمَدِيْ اَمَلًا. سَحَلَا رُبِّ اِنَّا لَوِيْ اَيَّ: اَمَلًا اَسْعَفَ حَقْتُلَا
 عَمَلًا رُحْمِيْ: مَدَلَا حَكِيْ حَكَلًا مَدَلَمُصْلَا اَمْرٍ بَلَّ اَيْقُ. مَكْلَمًا
 رُبِّ اِنَّا سَعَفَ اِنَّا حَقَقَ سَحَبْتِيْ: مَدَلَا اِنَّا حَقَقَ حَكَلًا مَدَلَمُصْلَا
 دِيْ خَلَام: نَبَلَامَهْ كَلَّ اَيْقُ اَيْقُ مَدَلَا: مَدَلَا: مَدَلَا 10

ABC[VW] — 1 W om. ٥٥٠. — Ib. W مَدَلَمُصْلَا [١٧٥١ مَدَلَا. — Ib. B مَدَلَا. — 2 VW ٧٧٧. — Ib. CV[VW] مَدَلَا [٧٧٧. — Ib. CV[VW] ٥٥٥ [٥٥٥. — 3 BV اَمَلَا. — 4 CV مَدَلَا. — 5 B add. *explicit* مَدَلَا [٥٥٥].

Titulus: in A nullus; B item quinta وسمي VW Epistola quinta eiusdem S. Ammonii اَمَلَا [٥٥٥] وسمي V Epistola octava eiusdem M. Ammonii وسمي [٥٥٥] C وسمي وسمي [٥٥٥] وسمي [٥٥٥]. — 6 B مَدَلَا. — Ib. CV[VW] مَدَلَا [٥٥٥]. — 7 B caritas مَدَلَا [٥٥٥]. — Ib. CV[VW] مَدَلَا [٥٥٥] et om. مَدَلَا. — 8 CV[VW] مَدَلَا. — 9 C add. *et filios meos* وسمي VW filios meos وسمي [٥٥٥]. — 10 W مَدَلَا. — Ib. C مَدَلَا.

ad vos venerint et de rebus saeculi huius collocuti fuerint vobiscum, eiusmodi loquelis fervorem vestrum extinguunt. Ideo scriptum est: *Spiritum ne extinguatis*¹. Extinguitur enim eiusmodi colloquiis et occupationibus. Ubi vero aliquos ex eis videritis, amovete eos, nolite vero commisceri cum eis. His etenim temporibus isti non sinunt homines incrementum spirituale sumere.

Valete in Dño, dilectissimi, humili spiritu.

V²

* Dilectissimis in Dño. Notum est mihi Dei dilectionem in homine memo- 66
 rem esse proximi sui iugiter. Proximus autem est, qui annumeratus est voca-
 tioni caelesti perfectae, orans pro nobis nocte ac die, tamquam pro seipso.
 Quoniam vero ego vos amicos habeo, memor sum vestri nocte ac die in
 orationibus meis, ut fides vestra ac praestantia proficiant et virtutem maio-

1. I Thess. v, 19.

2. Epistola Antonii XII.

سَمَلًا وَيَذِي مَدَحٍ يَهُوَّ وَإِيَّاهُ حَقًّا. يَهْلِكُ كُحْبُ إِنَّا حَقًّا مَهْلِكًا بِحَالِكِهِ
 أَلَسَعَدُ كَيْ حَتَّى. فَهَلْهَمْ هَمَّ كَيْ حَلَا حَلِيمُؤَهْ وَأَلَسَعَدُ
 كَيْ حَتَّى: يَهْلِكُ حَلَا: وَمَهْلِكُ: إِنَّا حُرَّ كَرَحَقًا حَكْلًا مَحْلُمًا كَيْ
 مَحْلَمَاتٍ إِنَّا حَمْسَرُ. مَحْلَمَاتٍ إِنَّا هَمَّ بِمَحْتَرٍ مَسْبُؤًا مَحْلَمًا إِنَّا. حَيْهْ
 إِنَّا هَمَّ يَهْمُؤَهْ وَلَا مَهْمُ حَقًّا. يَهْلِكُ هَمَّ مَحْتَرٍ اِصْرًا يَهْمُؤَهْ
 حَيْهْ حَلِيمُؤَهْ: يَهْلِكُ أَوْ إِنَّا حَبْ حَقًّا: كَيْ مَحْلَمَاتٍ إِنَّا أَوْ أَلَسَعَدُ
 مَحْلَمًا بِحَقِّه. مَحْلَمَاتٍ إِنَّا يَهُوَّ هَمَّ وَأَوْ أَلَسَعَدُ حَمْسَرُ
 مَهْمُ سَعْلًا يَهُوَّ. أَلَسَعَدُ يَهُوَّ هَمَّ فَهَلْهَمْ يَهُوَّ إِنَّا وَأَلَّا حَلَامًا وَمَحْمَرُ
 أَلَّا حَقًّا مَحْمَرًا: مَحْمَرًا حَمْسَرُ: أَلَسَعَدُ يَهُوَّ أَلَسَعَدُ أَلَسَعَدُ مَحْمَرُ
 مَحْمَرُ أَلَسَعَدُ. أَلَّا أَلَّا أَلَّا حَلَامًا أَلَسَعَدُ: مَحْمَرًا حَمَّ مَحْمَرًا
 10 يَهُوَّ: يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ
 يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ يَهُوَّ

ABCVW] — 1 VW add. — 2 CVW — 3 B delet — 4 B — 5 B — 6 CVW — 7 CVW — 8 CVW — 9 CVW — 10 CVW — 11 CVW — 12 CVW — 13 CVW — 14 CVW — 15 CVW — 16 CVW — 17 CVW — 18 CVW — 19 CVW — 20 CVW — 21 CVW — 22 CVW — 23 CVW — 24 CVW — 25 CVW — 26 CVW — 27 CVW — 28 CVW — 29 CVW — 30 CVW — 31 CVW — 32 CVW — 33 CVW — 34 CVW — 35 CVW — 36 CVW — 37 CVW — 38 CVW — 39 CVW — 40 CVW — 41 CVW — 42 CVW — 43 CVW — 44 CVW — 45 CVW — 46 CVW — 47 CVW — 48 CVW — 49 CVW — 50 CVW — 51 CVW — 52 CVW — 53 CVW — 54 CVW — 55 CVW — 56 CVW — 57 CVW — 58 CVW — 59 CVW — 60 CVW — 61 CVW — 62 CVW — 63 CVW — 64 CVW — 65 CVW — 66 CVW — 67 CVW — 68 CVW — 69 CVW — 70 CVW — 71 CVW — 72 CVW — 73 CVW — 74 CVW — 75 CVW — 76 CVW — 77 CVW — 78 CVW — 79 CVW — 80 CVW — 81 CVW — 82 CVW — 83 CVW — 84 CVW — 85 CVW — 86 CVW — 87 CVW — 88 CVW — 89 CVW — 90 CVW — 91 CVW — 92 CVW — 93 CVW — 94 CVW — 95 CVW — 96 CVW — 97 CVW — 98 CVW — 99 CVW — 100 CVW

rem illa, quam possidetis, accipiatis. Haec facio vobis, quoniam in Deo
 numero filiorum meorum adscripti estis. Paulus enim scribens Timotheo,
 67 * qui numero discipulorum eiusdem adscriptus erat, sic scripsit : *Memor sum
 tui in orationibus meis nocte ac die desiderans te videre. Recordor enim lacrimarum
 tuarum et gaudio repleor. Reminiscor etenim fidei tuae personarum ac-
 ceptione expertis*¹. Modo igitur, dilectissimi, quemadmodum Paulus fecit Timo-
 theo, sic feci ego quoque vobis, memor et ego suspiriorum et laboris cordium
 68 vestrorum. * Scio namque vos quoque desiderare me videre. Quod valde con-
 venit. Dixit enim Paulus : *Desidero venire ad vos, ut aliquod charisma spiri-
 tuale conferam vobis ad vestram confirmationem*². Vos itaque etiam si a Spiritu
 edoceamini, tamen si venero ad vos, penitus vos confirmabo ope doctrinae
 eiusdem Spiritus et alia vobis nota faciam, quae non possum vobis epistola
 scribere. Valet in Dño spiritu humili.

1. II Tim. 1, 3 seqq. — 2. Rom. 1, 11.

[illegible][illegible]

2. Oratio mea proinde ea est nocte ac die, ut ad hanc mensuram perveniat
71 tis et divitias Christi incomprehensibiles cognoscatis. * Pauci enim sunt, qui
hacce ratione perfecti evaserunt. Et hi, quorum sunt promissa Filii magna,
accipiunt charismata et prosunt hominibus. Omnibus nempe generationibus
et generationibus opus est eiusmodi hominibus, qui ad hanc mensuram per-
venerunt, ut unusquisque ex eis exemplo sit coetaneis suis, quemadmodum
is, qui perfectus reputatur, exemplo est hominibus. Pro qua re sine intermis-
sione oro vestri causa ob meam, quam erga vos habeo, dilectionem. Nam
etiam Beatus Paulus sic dixit de his, quos diligebat : *Volo dare vobis, non
tantum Evangelium, sed etiam animas nostras, quoniam carissimi facti estis nobis*'.
72 Feci vero, * ut filius meus veniret ad vos, donec et mihi Dñs concesserit,
ut corpore meo ad vos conferam et profectum vobis maiorem eo, in quo
estis, largiar. Quando enim patres filios recipiunt, ibi est Deus in utraque
parte. Attamen valete in Dño.

1. I Thess. ii, 8.

1. حَسْبَتْخَلْ بِحَمْدِي لَأَمْكِي وَأَسْعِدْهُ كَمَنْعُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 كَمَنْعُهَا هُوَ لَأَمْكِي كَمَنْعُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 أَمْكِي وَأَمْكِي حَقَّقَهُ بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 مَحْلُهَا بِحَمْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 5 مَحْلُهَا هُوَ أَمْكِي هُوَ مَحْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 أَمْكِي وَأَمْكِي حَقَّقَهُ بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 سَأَلَ هُوَ مَحْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 مَحْلُهَا هُوَ سَأَلَ هُوَ مَحْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 فَهَكَذَا هُوَ سَأَلَ هُوَ مَحْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ
 10 هُوَ هُوَ هُوَ مَحْلُهَا بِمَحَلَّةً بِفَعْمَلْ. هُوَ

ACVW] Titulus : A *Epistola sexta* ١٤٠٠ C *Epistola octava* ١٤٠٠ V *Epistola decima*
 M. Ammonii ١٤٠٠ W VII. *Septima* ١٤٠٠. — 1 VW ١٤٠٠. — 2 V ١٤٠٠. — 3 C
 om. — Ib. W ١٤٠٠. — Ib. VW om. ١٤٠٠. — 4 V ١٤٠٠. — Ib. C ١٤٠٠. — Ib. VW ١٤٠٠. — 5 C
 ١٤٠٠. — 6 VW ١٤٠٠. — Ib. VW ١٤٠٠. — 7 VW add. ١٤٠٠. — Ib. V ١٤٠٠. — Ib. VW
 ١٤٠٠. — 8 C ١٤٠٠. — Ib. V add. *dirinos, nihil amplius* ١٤٠٠. — 9 W ١٤٠٠. — 10 V ١٤٠٠. — Ib. V add. *tribulatio aut* ١٤٠٠.

VII¹

1. Dilectissimis in Dño, his, qui computati sunt in sorte regni caelorum. 72
 Ita nimirum quaesiistis Deum imitantes patres vestros in fide, ut etiam pro-
 missiones acciperetis, nam adscripti estis numero filiorum eorum. Filii et-
 enim * hereditate accipiunt benedictionem patrum, quoniam ad instar eorum 73
 erat zelus ipsorum. Huius rei causa etiam beatus Iacob, quia omnibus modis
 imitatus est Dei timorem patrum suorum, benedictiones patrum suorum
 supervenerunt ei et accepta ab eis benedictione illico vidit scalam et angelos
 ascendentes et descendentes². Modo igitur, ubi quidam benedictionem a
 patribus suis acceperant et exercitus [coelestes] viderant, nil eos commovere
 potuit. Beatus enim Paulus visis exercitibus hisce factus est impassibilis et
 exclamavit * dicens³ : *Quis me separabit a caritate Christi? Gladius, aut fames,* 74

1. Epistola Antonii, XIV.

2. Gen., XXVIII, 12. — 3. Rom., VIII, 5-38 seq.

خَيْبِكُمْ: أَلَا أَوْ لَا مَحَلًّا وَلَا يُعَا وَلَا فَحْتُهُمْ وَلَا يُهْمَل وَلَا حُمَمَل
وَلَا حَنْدَل إِسْبُلَا مَعْمَلَا فُنْعَلَا حَتْ مَع سَعْدَه بِالْأَوَّلَا.

2. مَحْمَلَا يُعَلَا سَحَدَتْ قَالَه أَمْنَلَا حَكَمَلَا مَحْمَلْمَلَا بِجَهْتُمْ
بِأُفَوْت تُلَا شَيْ حَكَمَفَا بِهَقْلَا سَتَكَمَلَا بِمَتَلَقْلَا نَسَبَفَا حَقَفَا حَقْلَا
وَالْعَلَمَفَا فُنْعَلَا بِتَمَمَلَفَا حَقْلَا سَبَلَا حَقْلَا أَلَا جَمِنَ إِنْهُ تُلَا حَنْدَلَا
مَحْمَلْمَلَا: سَبَلَا بِالْأَوَّلَا هُوَ حَقْمَه أَمْنَلَا. لَّا مَحْمَلَا حَقْمَلَا حَقْمَلَا. مَحْمَلَا
جَمِنَ بِهَقْلَا بِرَبَقْلَا لَّا مَحْمَلْمَلَا بِرَبَقْلَا مَحْمَلْمَلَا بِرَبَقْلَا بِرَبَقْلَا بِرَبَقْلَا
بِأُفَوْت. هُوَ بِرَبَقْلَا إِنْهُ مَحْمَلْمَلَا مَحْمَلْمَلَا. جَمِنَ سَبَلَا مَحْمَلْمَلَا
بِأُفَوْت مَحْمَلْمَلَا: قَالَه لَّا حَقْمَه سَكْمَه. جَمِنَ أَمْنَلَا: بِرَبَقْلَا إِنْهُ أَوْ هُوَ
تَمَمَلَا مَحْمَلْمَلَا بِأُفَوْت مَحْمَلْمَلَا. هُوَ مَحْمَلْمَلَا بِرَبَقْلَا مَحْمَلْمَلَا مَحْمَلْمَلَا
بِأُفَوْت. لَّا حَقْلَا بِرَبَقْلَا. هُوَ مَحْمَلْمَلَا إِنْهُ مَحْمَلْمَلَا مَحْمَلْمَلَا بِرَبَقْلَا
مَحْمَلْمَلَا لَّا حَقْلَا بِرَبَقْلَا بِالْأَوَّلَا مَحْمَلْمَلَا. سَحَدَتْ جَمِنَ مَحْمَلْمَلَا مَحْمَلْمَلَا

ACVW] — 1 CVW] — 2 V add. in Dñõ Jesu Chr. — 3 V add. in pace et gaudentis — 4 A] — 5 V add. oro — 6 CVW] — 7 V add. mecum — 8 V add. in marg. corrigi — 9 W] — 10 V add. mecum — 11 V in textu — 12 V add. postquam vidit

aut nuditas? Sed ne angeli quidem, neque principes et potentes, neque altitudo, neque profunditas, neque alia creatura poterit me separare a caritate Dei!

2. Modo igitur, dilectissimi, orationem fundite assidue nocte ac die, ut benedictiones patrum meorum veniant super vos, ut hac ratione exercitus angelorum gaudeant de vobis per omnia et reliquos dies vestros in omni gaudio cordis impleatis. Si quis enim ad hanc mensuram pervenerit, Dei gaudium manet iugiter cum ipso. Nulli abhinc rei vacat. Scriptum est enim: *Lumen iustorum nunquam extinguitur*¹. Ego vero oro, ut etiam vos
75 ad mansionem vitae perveniatis. * Quod ego propter obedientiam vestram facio. Cum enim Dñs discipulos suos obedientes sibi vidisset, oravit ad Patrem pro eis dicens: *Ubi ego sum, etiam isti sint*², quoniam obedierunt verbo meo. Et adhuc oravit, ut a Maligno custodirentur³, quoad pervenirent ad mansionem requiei. Hoc oro et peto a Dño ipso, ut custodiamini a Maligno

1. Prov. XIII, 9: φῶς δικαίους διὰ παντός· φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. — 2. Io. XVII, 24. — 3. Io. XVII, 15.

بِحُكْمٍ: مَسْعُودَتُهُ مَدَامُوه كَعَمْدُ كَلْمٍ هَامُصْلٍ كَبْ مُرَاحِي إِيلَهُ
 حُكْمُهُ كَحَقِّ; وَهُلْ بِمَقْبَلِ مَدَامُوه كَحَقِّ. أَوْ هَلْ لَوْ هَمِ دَاكُمِ وَمَنْ
 لَعَبْتُ دَاكُمُوه كَلِيسْتُلْ بَحْتُلْ قُدَاهُ. سَرَهُ بِمِ بَلْمُ تَحَلُّفٍ كَحَقِّ
 سَقْتَدُ بِقَلْبُهُ كَبْ أُمْنِي إِيلَهُ: مَنِي مَعْقَبْ مَقْمَلْ كَبْ دَاهُ وَهَلْ
 5 لَأَ مَحْمَلْ لُكَلِّ. أَلْأُ دَاهُ كَبْ سَقْتَدُ وَتَحَلُّفٍ كَحَقِّ: أَلْأَ قَالَهُ كَلْمُ وَتَرْدُ
 مَعْمَلِ إِيلَهُ. هَلْ هَلْ بِمِ أَحَقِّ أَلْأَ سَقْمَعُ وَتَحَلُّفٍ. مَبْ هَلْ هَلْ
 هَمِ بِقَلْبُهُ حَقْمَعُ وَتَحَلُّفٍ دَاهُ. مَبْ هَمِ وَتَحَلُّفٍ كَحَقِّ مَبْ
 وَ هَلْ: هَلْ بِمِ مَقْمَلْ كَبْ دَاهُ وَهُلْ. دَامُكُ بِمِ بِلَا مَلْ كَحَقِّ حُمُ.
 مَدَامُوه بِمِ كَحَقِّ وَتَحَلُّفٍ لَمُزْأُ كَبْ إِيلَهُ لَأَكُهُ. مَحْمَلْ
 10 وَتَحَلُّفٍ إِيلَهُ دَاهُ وَهُلْ هَلْ وَتَحَلُّفٍ كَحَقِّ قُدَاهُ وَرَأُ مَحْمَلْ.
 هَلْ مَبْ هَلْ هَمِ وَتَحَلُّفٍ: هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ مَعْقَبْ هَلْ وَتَحَلُّفٍ كَحَقِّ
 حَقْمَعُ. هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ
 مَبْ هَلْ كَحَقِّ. هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ هَلْ

CVII] — 1 CV om. — 2 CVV Lom. — 3 V. — 4 CVV. — Ib.
 VII. — Ib. CVV add. — Ib. CVV. — Ib. CVV om. — 5 V.
 — 6 V. — 7 V. — Ib. CVV. — Ib. VII. — Ib. CVV. —
 8 V. — Ib. CVV. — 9 CVV. — Ib. C. add. — 10 V.
 add. — Ib. CV. — 11 CV. — Ib. V. — Ib. CVV. —
 12 V. — Ib. CV. — 13 V. — Ib. CV.

tiones vestras ad caelum extendite nocte ac die potentes toto corde vestro Spi-
 ritum Sanctum et dabitur vobis. Hic enim erat in Elia Thesbite et in Elisaeo.
 et in omnibus aliis prophetis. Videte autem, ne forte intrent in cor vestrum
 cogitationes dubitationis dicentibus vobis : Quis poterit eum accipere? Nolite
 itaque locum dare huiusmodi cogitationibus, ut ad vos ingressum habeant,
 sed petite cum recta intentione et accipietis. Ego vero, pater vester, orabo
 pro vobis, ut eum accipiat. Novi etenim vos abnegasse animas vestras, ut
 eum accipiat. Qui enim vacat operi eius a generatione in generationem, is
 53 accipit hunc ipsum Spiritum. " In rectis enim corde habitat. Ego vero testi-
 monium de vobis perhibeo, vos recto cum corde Deum quaerere. Ubi vero
 acceperitis huncce Spiritum, is revelabit vobis omnia mysteria caelestia.
 Etenim multae sunt revelationes eius, quas non possum vobis charta de-
 scribere. Eritis autem timoris cuiuscunque omnino expertes et gaudium
 caeleste potietur vobis; qua ratione tales eritis, quasi iam in regnum migra-
 veritis, dum adhuc in corpore sitis. Et abhinc opus non erit vobis orare pro
 vobis ipsis, sed tantum pro proximis vestris. Moses enim Spiritu accepto pro

١٥ ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠
 ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠
 ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠
 ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠
 ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠
 ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠
 ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠
 ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠
 ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠
 ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

2. ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠
 ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠
 ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠
 ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠
 ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠
 ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠
 ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠
 ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠
 ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠
 ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

BCIVW] — 1 BC VW om. — 2 B [١٢٠] add. — 3 VII [١٢٠] add. — Ib. VII [١٢٠] add. —
 4 VW [١٢٠] add. — Ib. B [١٢٠] add. — Ib. VII [١٢٠] add. — Ib. VII om. [١٢٠] add. —
 5 CVW [١٢٠] add. — 6 BCIV VW om. — 7 VII inhaerere cum patientia tentationibus [١٢٠] add. —
 8 CVW [١٢٠] add. — 9 W [١٢٠] add. — 10 V add. [١٢٠] add. — 11 W [١٢٠] add. — Ib. B [١٢٠] add. — 12 V [١٢٠] add. — Ib. VII [١٢٠] add.

Scriptum est enim : *Quoniam non requiescet virga iniquorum in portione iustorum*¹. Proinde Iacob non perdidit benedictionem, quam acceperat, sed una cum ea proficiebat de die in diem. Conamini igitur vos quoque superare tentationes vestras. Qui enim benedictiones acceperunt, debent etiam tentationes sustinere. Ego quoque, pater vester, magnas sustinui tentationes sive palam, sive clam, et fortem me exhibui expectans et orans et dominus meus liberavit me.

2. Et vos quoque modo, dilectissimi, accepta Dei benedictione acceptate etiam tentationes, donec transcendetis eas, et tunc adhuc mensuram magnam accipietis et adiicietur² ad praestantiam vestram et dabitur vobis gaudium magnum de caelo, quod nescitis. Transcendere vero tentationes quid est, quidque eorum remedium? Hoc autem est, ne vos [unquam] taedeat³, sed ut tote corde vestro Deum exoretis confitentes et in omni re patientiam habentes; et [tunc] recedet a vobis. Sic enim tentatus est Abraham et apparuit

1. Ps. cxxiv, 3 (= LXX, ubi quidam Codices omni. Κύριος). — 2. Matth. xiii, 12. — 3. Luc. xviii, 1.

3. *Item scriptum est : Fidelis est Deus, qui non permittit vos tentari amplius, quam ferre potestis*³. Et modo, propter sinceritatem cordis vestri operatur in vobis Deus. Nisi enim diligeret vos, non induceret vobis tentationes. Scriptum est enim : *Quem Deus diligit, eum castigat; et flagellat filium, quem acceptum habet*⁴. Proinde fidelibus est opus tentationibus. Omnes enim, qui expertes sunt tentationum, electi non sunt : habitum quidem indutum habent, virtutem autem negant⁵. Verumtamen Pater Antonius dicebat nobis : *Non potest homo absque tentationibus introire in regnum caelorum*⁶. * Et item etiam

3. *Item scriptum est : Fidelis est Deus, qui non permittit vos tentari amplius, quam ferre potestis*. Et modo, propter sinceritatem cordis vestri operatur in vobis Deus. Nisi enim diligeret vos, non induceret vobis tentationes. Scriptum est enim : *Quem Deus diligit, eum castigat; et flagellat filium, quem acceptum habet*. Proinde fidelibus est opus tentationibus. Omnes enim, qui expertes sunt tentationum, electi non sunt : habitum quidem indutum habent, virtutem autem negant. Verumtamen Pater Antonius dicebat nobis : *Non potest homo absque tentationibus introire in regnum caelorum*. * Et item etiam

BCVW] — 1 VW add. — 2 W add. — 3 VW om. — Ib. V add. — Ib. CVW add. — 4 VW add. — 5 W add. — 6 VW add. — Ib. V add. — Ib. CVW add. — 7 VW add. — 8 W add. — Ib. BC add. — Ib. VW add. — 9 B add. — Ib. VW add. — 10 V add. — Ib. W add. — 11 V add. — Ib. W add. — Ib. CVW add. — Ib. W om.

athleta victor. Et huius rei causa scriptum est : *Multae sunt tribulationes iustorum et ex omnibus liberat eos Dominus*¹. Et adhuc Iacobus in Epistola sua sic dicit : *Si quis tristis est ex vobis, oret*². Videtis, quomodo omnes iusti, ubi in tentationes incidissent, clamaverint ad Deum.

3. Item scriptum est : *Fidelis est Deus, qui non permittit vos tentari amplius, quam ferre potestis*³. Et modo, propter sinceritatem cordis vestri operatur in vobis Deus. Nisi enim diligeret vos, non induceret vobis tentationes. Scriptum est enim : *Quem Deus diligit, eum castigat; et flagellat filium, quem acceptum habet*⁴. Proinde fidelibus est opus tentationibus. Omnes enim, qui expertes sunt tentationum, electi non sunt : habitum quidem indutum habent, virtutem autem negant⁵. Verumtamen Pater Antonius dicebat nobis : *Non potest homo absque tentationibus introire in regnum caelorum*⁶. * Et item etiam

1. Ps. XXXIII, 20. — 2. Iac. v. 13. — 3. I Cor. x. 13. — 4. Hebr. XII, 6. — 5. II Tim. III, 5. — 6. Eadem verba in compluribus antiquae Christianitatis documentis tamquam effatum S. Scripturae allegantur : Tertullianus, *De Baptismo*, c. 20, citat dictum : *Neminem intentatum regna caelestia consequitur*. *Didascalia*, II, 8. ed. Funk, Paderbornae, 1905, p. 445 : Ἀνὴρ ἀδόκιμος ἀπειραστος παρὰ τῶ θεοῦ. Similiter Cyrillus Hieros., *Catech. mystag.* V; Cassianus, *Coll.* IX, 23; Io. Damasc., *De Fide*, II,

2. وَأَكْبَحُ قُلُوبَ إِبْرَاهِيمَ حَقِّ سَحَابَتِ بِلَعْلَعَةٍ وَمَا لِحَقِّ بِتَقْسُفَاتِ وَهَمٍ
 كَلَّا مَدَّ تَعْمَلُ مَكَّةَ حَسْبُهُمْ أَلَّا حَسِبُوا أَنْ يَكُونَ لَهُمْ آيَاتُ أَنْ يَبْعُثُ اللَّهُ نَبِيًّا
 مُصَدِّقًا لِمَا بَلَغُوا مِنَ الْقُرْآنِ وَبَيِّنَاتٍ لِحُكْمِهِمْ وَتَزَكُّ أَعْيُنُهُمْ لِيُبَيِّنَ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ وَذِكْرِ الْقُرْآنِ الَّذِي أَنْزَلَ
 وَتَعْلَمُونَ وَبَيِّنَاتٍ لِّحُكْمِهِمْ وَتَزَكُّ أَعْيُنُهُمْ لِيُبَيِّنَ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ وَذِكْرِ الْقُرْآنِ الَّذِي أَنْزَلَ
 وَأَكْبَحُ قُلُوبَ إِبْرَاهِيمَ حَقِّ سَحَابَتِ بِلَعْلَعَةٍ وَمَا لِحَقِّ بِتَقْسُفَاتِ وَهَمٍ
 كَلَّا مَدَّ تَعْمَلُ مَكَّةَ حَسْبُهُمْ أَلَّا حَسِبُوا أَنْ يَكُونَ لَهُمْ آيَاتُ أَنْ يَبْعُثُ اللَّهُ نَبِيًّا
 مُصَدِّقًا لِمَا بَلَغُوا مِنَ الْقُرْآنِ وَبَيِّنَاتٍ لِحُكْمِهِمْ وَتَزَكُّ أَعْيُنُهُمْ لِيُبَيِّنَ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ وَذِكْرِ الْقُرْآنِ الَّذِي أَنْزَلَ
 وَتَعْلَمُونَ وَبَيِّنَاتٍ لِّحُكْمِهِمْ وَتَزَكُّ أَعْيُنُهُمْ لِيُبَيِّنَ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ وَذِكْرِ الْقُرْآنِ الَّذِي أَنْزَلَ

ABM (Add. 18814 fol. 145^a) N (Codex Prof. Neumann fol. 10^a) VII] — 1 B 𐭠𐭣𐭥𐭥 VII 𐭠𐭣𐭥𐭥. — 2 VII 𐭠𐭣. — *Ib.* W add. *reniunt* 𐭠𐭣𐭥 [𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* V add. 𐭠𐭣𐭥 [𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* V 𐭠𐭣𐭥 VII 𐭠𐭣𐭥. — 3 VII 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* VII om. 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* Incipit textus MN cum hac Epistolae parte conformis [𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* VII 𐭠𐭣𐭥 MN 𐭠𐭣𐭥 [𐭠𐭣𐭥. — 4 BN 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* MV 𐭠𐭣𐭥𐭥. — 5 MN 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* MN inde ab *exordia* 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* B 𐭠𐭣𐭥𐭥. — 6 BVIV 𐭠𐭣𐭥𐭥 MN om. et l. 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* MN add. *et omnia quae in eo sunt* 𐭠𐭣𐭥 VII add. *perditionis* 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* VII 𐭠𐭣𐭥 1^a. — 7 MN om. 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* MN om. 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* VII 𐭠𐭣𐭥 MN 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* MN 𐭠𐭣𐭥. — 8 VMN 𐭠𐭣𐭥𐭥 et om. 𐭠𐭣𐭥. — 9 NVIV 𐭠𐭣𐭥 M 𐭠𐭣𐭥𐭥. — 10 B 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* MV 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* BM 𐭠𐭣𐭥. — 11 MN add. 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* W *dat* 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* VII 𐭠𐭣𐭥. — 12 A 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* W om. 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* A 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* MN add. *ad instar eius, qui ea neque vidit* 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥. — *Ib.* V 𐭠𐭣𐭥. — *Ib.* B 𐭠𐭣𐭥 MN 𐭠𐭣𐭥 W 𐭠𐭣𐭥𐭥.

2. Haec scribo vobis, dilectissimi, ut confortati discatis tentationes supervenire fidelibus idque non in detrimentum sed ad utilitatem; et nisi superveniat animae tentatio, non posse ad vitae mansionem, ad locum Factoris sui ascendere. *Spiritus, ubi vult, spirat*¹; spirat vero in animabus castis et sanctis et rectis et bonis. Quae, si ipsi Spiritui obedierint, dat eis Dei timorem et fervorem initio. Et ubi sementem fecerit in eis, facit eos odisse totum mundum : sive aurum, sive argentum, sive [ornamenta] conflatilia, sive patrem, sive matrem, sive uxorem, sive filios; et hac ratione efficit, ut opus Dei dulcescat eis super mel et favum, sive labor sit, sive ieiunium, sive vigiliae, sive silentium, sive misericordiae opus. Et quodcunque Dei causa patratur, ita eis dulcescit, ut omnia eos edoceat. Quae omnia postquam eos docuerat,

حَقْدَهُ. اَلْعَيْتَمَلْ هَمَّحَدَهْ اَلْبَحْلَمَرْ كَبْ مَحْقَهْ اَيَّ نَعْمَرْ حَقْلَحْبُئِيْ كَبْ
 اَمَنْ اَيَّ كَبْ: وَاَلْ مَحْلْ اَتَقْرُا مَبُوتْ حَبْ كَلْبُا هَايَمَمَا هَايَمَمَا. هَمْلْ
 وَاَمَنْ اَلْحَبْ حَتَقَهْ كَبْ مَحْقَهْ كَبْ كَلْمْ هَايَمَمَلْ هَقْلَا حَبُئِيْ: هَمَّسِبْ
 اَلْا زَلَمَهْ وَاَلْبُا كَلَا اِنْع: هَمْلَلْ وَاَلْبُا مَكَا وَاَيَّ مَبْ مَبُئِيْ. وَاَيَّ حَبْ
 5 هَمْلَلْ كَبْ سَزَا مَقْمُرْ وَاَلْا حَكَمِيْ اَمَنْ: عَيْتَلْ وَاَيَّ حَلَمَمِيْ اَلْبُا هَمْلْ
 هَمْلَلْ مَقْمُرْ وَاَيَّ حَكَمَرْ هَمْلْ حَقْدَهْ حَبُئِيْ مَبْ اَتَقْرُا زَمْلْ
 هَايَمَمَا اَتَقْرُا حَقْمُرْ: نَعْمَرْ زَمْلْ وَاَيَّ حُرْ اَمْرْ اَزَلْ. هَايَّ اَقْمَلْ اَمَنْ: مَلْ
 وَاَيَّ اَلْمَلْسَا اَلْبُا مَبْ اَلْمَقْمَرْ هَايَّ وَاَيَّ اَلْبُا هَمْلْ

❖❖

1. عَمْدَ اِنْلْ وَاَيَّ مَلْ عَمْدَ حَقْلْ هَمْلَلْ اِنْلْ وَاَيَّ مَبْ زَايَحَقْلْ
 10 حَبُئِيْ. عَمْدَا حَبْ وَاَيَّ اَيَّ: وَاَيَّ مَبْ: هَايَمَمَا: اَفْ اَفْ

ABDVWV] — 1 VW cruciatus Gehennae perpetuos [Hamm] — Ib. VW حَقْمُرْ — Ib. V
 حَقْلَحْبُئِيْ W حَقْلْ حَبْ. — 2 AV H. — Ib. V هَمْلَلْ وَاَيَّ مَبْ وَاَيَّ مَبْ وَاَيَّ مَبْ = W at trsp :
 حَقْلَحْبُئِيْ. — 3 B H. — Ib. VW حَقْلَحْبُئِيْ W حَقْلْ حَبْ V حَقْلَحْبُئِيْ. — Ib. VW حَقْلَحْبُئِيْ. — 4 B H. —
 Ib. VW حَقْلَحْبُئِيْ. — 5 W H. — 6 VW om. H. — 7 VW H. — Ib. VW H. —
 8 A H. (?)

Titulus : A Epistola decima [Hamm] B Epistola undecima [Hamm] V Epistola quinta
 eiusdem M. Ammonii [Hamm] W Secunda Ammonii II. [Hamm] — 9 VD [Hamm] — Ib. DVW vestra voluntate [Hamm] — 10 DVW H. — Ib. B [Hamm]
 VW om.

aeterni omni tempore increpans animam tuam dicensque ei : « Ecce, quantum
 honorem tribuit tibi Deus et neglexisti et contempsisti! » Et ubi quis ista
 animae suae dixerit nocte dieque et omni tempore eam increpans, illico super-
 venit homini fervor Dei; et fervor secundus primo praestantior est. Beatus
 enim David, cum vidisset molestiam sibi supervenisse, dixit : *Annorum, qui
 a saeculo sunt, recordatus sum et meditatus sum et memor fui dierum, qui a saeculo
 sunt, et meditatus sum in omnibus operibus tuis et opus manuum tuarum cogitari
 et levavi manus meas ad te. Anima mea sitit te, sicut terra*¹. Et adhuc Isaias
 dicit : *Postquam conversus ingemueris, tunc liberaberis et cognosces quomodo
 fueris*².

XI³

* 1. Audio, tentatio infestat vos et timeo, ne forte ex ipsa vestrorum parte
 acciderit. Audiavi etenim vos relinquere velle locum vestrum et contristatus

1. Ps. LXXVI, 6; CXLII, 5 seqq. Cf. supra. Ep. III, 4. — 2. Is. XXX, 15 (LXX).

3. Epistola Antonii xx (ad Paphnutium).

رَحِمًا هَيَّا اِنَّ اَنَا حَتَّ وَلَا اَلْسَبَا مَعِ خُصَمَاءِ. مَبَّ اِنَّا لَمِنْ كَعْبُوَا ۖ وَاِ
 يَهُ بِاُتْسَعْفِ اُقْمَل لَّا مُنْجِيَةً هَلَّا مَلَكُتُ. لَّا لَمِنْ اَتْلَهَوِي رَحِمًا
 بِاَلَكُتَا. هَلَّا يَهُ وَمَعِ اَزْدَمَلَعْفِ اَلْحَبِيءِ اُقْمَل مَلْعَمَفِ: لَّا اُقْمَل اَلْحَقِ
 مَحَبِّ: لَّا لَهَى تُقَم كَمْعَمَفِ. هَزَا اِنَّا بِاَلْمَل تَقَا كَه صَعْفَا
 5 بِحَتْفَا: وَاِيَهُ بِحَا; لَّا اَزْدَمَلَعْفِ تُعَمَفِ يَتِّ: لَّا مَحَبَّ مَعَفِ; اَلَكُتَا
 سَمَلَه اَهُ وَمَحَرَكَس مَمَلَقَم مَعْدَه اَهْتَمَلَا بِحَتْفَا. اِيَهُ لَمِنْ وَاِيَهُ
 هُنَّ رَحَمًا كَب هُنَّ; وَمَعِ اَلَكُتَا اَتْلَهَوِي: دَبَسَكَمِي كَه رَحِمَه: لَّا مَحَبِّ;
 كَه اَلَكُتَا. مَمْعَمَفِ اِيَه اَلْحَقَه بِاُقْمَل كَه اِنْفَا وَمَحَبِّ: هَلْعَمَفِ حَعَفَا
 وَمَعْفَا اَتِيَه اَلْمَحَبِّ: مَلَا ۖ سَمَلَا وَمَعْمَقْمَلَا اَف مَحَرَلَبْسَمَلَا بِدَه
 10 حَكَمَلَا وَاُقْمَلَا اَهُتَلَا. كَه لَمِنْ حَقْمَر اِسْبِي اَلْاَتْلَكَا سَمَلَا مَعِ مَعْمَلَا اَلْ
 اَلْ حَكَمَلَا بِاُقْمَلَا: كَب لَمِنْ عَمَكَا بِاَهُتَمَفِ اِيَلَا اَمَر اَكْتَمَلَا هَلَّا

ABDVV — 1 DVV quamvis raro evenit quin tristitia potiat me ۖ رَحِمًا مَلَا —
 Ib. DVV اَلْمَحَبِّ [حَمَلَا] مَع. — 2 DVV مَمَلَقَم. — Ib. B اَلْحَقِ = VV at sine ribui. — Ib. DV
 اَلْحَقِ [حَمَلَا] ۖ. — 3 W مَمَلَقَم DV مَع مَمَلَقَم. — Ib. A اَلْمَحَبِّ. — Ib. W add. Deus اَلْحَقِ [حَمَلَا] ۖ. —
 4 DVV et timeo مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — Ib. DV اَلْحَقِ [حَمَلَا] ۖ. — Ib. B اَلْمَحَبِّ. — 5 B مَمَلَقَم DV مَمَلَقَم ۖ. — Ib.
 W مَمَلَقَم. — Ib. A ... [حَمَلَا] ۖ. — Ib. BDVV مَمَلَقَم. — 6 BDVV مَمَلَقَم. — Ib. DVV مَمَلَقَم. — Ib.
 V مَمَلَقَم. — Ib. A مَمَلَقَم ۖ V مَمَلَقَم. — 7 A ... DVV مَمَلَقَم. — Ib. VV مَمَلَقَم. — Ib. DVV
 passio voluntatis suae مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — 8 V مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — Ib. DVV مَمَلَقَم. — Ib. W
 insipidum مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — Ib. BV مَمَلَقَم D مَمَلَقَم V مَمَلَقَم. — 9 D quoniam lues sterilitatis
 مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — Ib. BV مَمَلَقَم V مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — 11 V om. ۖ. — Ib.
 BVV مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ. — Ib. BD مَمَلَقَم. — Ib. DVV add. scientes bonum et malum مَمَلَقَم [حَمَلَا] ۖ.

sum, quamquam ex longo tempore tristitia correptus non eram. Veritate
 154 enim novi, quod si modo secesseritis, vos ne parum quidem profecturos. * Non
 enim voluntas Dei est; et si vestro consilio feceritis illud ac egressi eritis,
 non erit vobis adiutor nec amplius egredietur vobiscum. Et commoveor, ne
 forte incidamus in mala plurima; nam si iudicium nostrum secuti erimus,
 abhinc non mittet Deus virtutem suam, omnes vias hominum prosperas red-
 155 dentem et ordinantem. * Si quis rem [aliquam] facit, putans eam a Deo esse,
 cum suum arbitrium ei admixtum sit, non ei Deus succurrit; et invenies cor
 hominis huius amarum et infirmum in omnibus, ad quae facienda extendet
 manum suam; nam sicut fidelium culpa, etiam desolatio in eis ob magnitudinis
 studium oritur. Ob nil aliud enim decepta est Eva ab initio, nisi sub prae-
 156 boni magnitudinisque. Cum enim audisset : *Eritis sicut dii* * et non intel-

פְּנֵי מִיָּמֶר וְאִמְכָּא דִּי: חֲבִילָא דְּפִמְיָתָהּ וְאִמְכָּא דְּלֵא חֲסֵהּ; וְאִל
מִכָּא מִיָּמֶר וְהִי: אִל אִי חֲכִמָּא תִּעָּא.

2. אִמְנִי בְּיָמֵי עֲלִמְעָא חֲכִמָּא * וְאִל אִתְּמָל וְמִשְׁלָדִי וְהִי
אִתְּיָהּ מִפְּנֵי לְאִמָּהּ וְעִפְּלָא מִסָּא. וְהִי בְּיָמֵי אִמְנִי דְּאִתְּיָהּ וְאִל
מִשְׁלָדִי חֲכִמָּה וְאִמְנִי: אִל בְּמִפְּנֵי חֲכִמָּה. אִתְּיָהּ בְּיָמֵי
בְּחִיחִימָהּ בְּמִפְּנֵי. וְאִל מִשְׁלָדִי חֲכִמָּה וְאִמְנִי: מִפְּנֵי מִי
מִלְּמָא וְאִל מִי עִפְּלָא וְאִל חֲכִמָּה דְּכִי חֲכִמָּה מִיָּמֶר. מִיָּמֶר חֲכִמָּה; וְהִי
מִיָּמֶר חֲכִמָּה דְּמִפְּנֵי. אִל בְּיָמֵי חֲכִמָּה וְאִמְנִי: דְּמִפְּנֵי
חֲכִמָּא וְאִל מִפְּנֵי. דְּמִפְּנֵי מִפְּנֵי מִיָּמֶר. אִל מִפְּנֵי מִפְּנֵי
10 מִיָּמֶר מִיָּמֶר חֲכִמָּה וְאִל חֲכִמָּה וְאִמְכָּא חֲכִמָּה.

3. אִל בְּיָמֵי חֲכִי אִתְּיָהּ וְאִמְנִי בְּיָמֵי חֲכִי חֲכִי חֲכִי חֲכִי.

ABDVW] — 1 DVW et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 2 BDV et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 3 DVW et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 4 DVW et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 5 BVW et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 6 B et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 7 VV add. et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 8 D et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 9 V et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 10 DVW aliter et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 11 B et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om. — 12 B et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. A
et in exitu suo in imum Orcum ducunt. — Ib. VW om.

lexisset, quid sibi dictum esset, praevaricata est praeceptum Dei et non solum nihil boni accepit, sed etiam in maledictionem incidit.

2. Dixit autem Salomon in Proverbiis suis: *Sunt viae, quae bonae habentur et exitus eorum ad imum infernum fert*¹. Haec de eis dixit, qui non intelligunt voluntatem Dei, sed beneplacito suo adhaerent. Qui vero voluntati suae adhaerent, nec intelligunt Dei voluntatem, accipiunt a Satana fervorem ab initio, gaudio similem, cum tamen gaudium non sit; postea vero dat eis moestitiam et ignominiam. Qui vero Dei voluntati adhaeret, initio laborem magnum sustinet, et in fine quietem invenit et gaudium. Nolite proinde quidquam gaudentes facere, donec ad vos venero ut vobiscum colloquar.

3. Tres sunt res, quae continuo inhaerent homini ubique * et haud multi ex 157

1. Prov. XIV, 12.

5. *et videtis rem esse magnam intellexisse voluntatem Dei magis autem eam perficere. Illae enim turmae cum Iacob erant¹, quoniam obedivit domesticis suis. Ipsi enim sibi dicentibus: « Vade in Mesopotamiam ad Laban » sollicitè obedivit eis², quamquam haud libenter reliquit domesticos suos. Sed quoniam obedierat, hereditavit benedictiones domesticorum suorum. Et ego quidem, qui pater vester sum, nisi obedissem parentibus meis spiritualibus initio, non revelasset mihi Deus voluntatem suam. * Scriptum³ enim est: *Benedictio patris stabilem reddit domum filiorum*⁴. Et si ego multos labores exantlaverim in deserto et in montibus Deum obsecrans die ac nocte, donec mihi Deus voluntatem suam revelavit: modo vos quoque audite patrem vestrum in hac re, quae vobis ad quietem et magnitudinem sit futura.*

6. *Audiavi autem vos dixisse: « quia non novit Pater noster molestiam nostram » et « quemadmodum Iacob fugiebat a facie Esau »¹. Sed scimus non*

ABDVW] — 1 BDVW [et] — Ib. DVW [et] om. — Ib. VV [et] — 2 DVW add. *amplius magna res est* — Ib. VV om. — Ib. V om. — Ib. VV — 3 DVW — Ib. BV — 4 V — Ib. V — 5 VV — 6 DVW *patribus meis .. antiquis* — 7 A .. — 8 BVV add. — 9 V — 10 DVW add. *et gaudio* — 11 D — 12 VV om. — Ib. B — 13 DVW

5. Videtis rem esse magnam intellexisse voluntatem Dei magis autem eam perficere. Illae enim turmae cum Iacob erant¹, quoniam obedivit domesticis suis. Ipsi enim sibi dicentibus: « Vade in Mesopotamiam ad Laban » sollicitè obedivit eis², quamquam haud libenter reliquit domesticos suos. Sed quoniam obedierat, hereditavit benedictiones domesticorum suorum. Et ego quidem, qui pater vester sum, nisi obedissem parentibus meis spiritualibus initio, non revelasset mihi Deus voluntatem suam. * Scriptum³ enim est: *Benedictio patris stabilem reddit domum filiorum*⁴. Et si ego multos labores exantlaverim in deserto et in montibus Deum obsecrans die ac nocte, donec mihi Deus voluntatem suam revelavit: modo vos quoque audite patrem vestrum in hac re, quae vobis ad quietem et magnitudinem sit futura.

6. Audiavi autem vos dixisse: « quia non novit Pater noster molestiam nostram » et « quemadmodum Iacob fugiebat a facie Esau »¹. Sed scimus non

1. Gen. xxxii, 1. — 2. Gen. xxvii, 43; xxviii 2. — 3. Eccli. iii, 11. — 4. Gen. xxxi, 18. 20. 22.

إِنْقِهِبْ أَيْلَؤُ. وَدَمَ يَدَمَلَا حَتْدَعَمَلَى مَهَقَه حَبْمَلَا :إِدْعَقَلَى سَعَمَ:وَقَفَلَى
 هَدَعَمَقَلَى دَبْ أَرْجَمَى أَيْلَى. وَكَلُولَا مَحْرَكَسَ لَحَقَلَى.

❖❖❖

1. حَتْدَحَتَّخَبَ حَمَقَلَى. بَجَمَى أَيْلَى. وَدَمَ يَدَمَلَا حَبْمَلَا حَبْمَلَا: لَأ
 مَدَعَمَلَا تَعْمَلَا وَلَاؤَى لَأَلُولَا: أَلَا أَى أَنَسَقَلَا مَدَعَمَلَا مَدَمَ حَتَّى إِنْغَلَا مَدَمَ
 مَقَلَا حَبْمَلَا. * أَيْبَبَى جَمَمَ سَرْمَلَا دَمَ كَحَحَلَا:وَقَفَلَى. وَبَمَلَا مَلَامَرَ
 لَحَقَقَلَا. مَلَا بَمَ بَسْمَلَا كَحَحَلَا:وَقَفَلَا. وَبَمَلَا مَدَمَ هَرْمَلَا دَمَ: وَخَرَجَ
 مَدَمَلَا يَدَمَلَا كَمَدَمَ: أَيْبَبَى حَمَمَ دَمَ كَلُولَا. مَدَمَ لَأَلُولَا مَدَعَمَلَا حَبْمَلَا
 مَدَمَلَا. أَى بَمَ أَرْجَمَلَا كَمَقَلَا: أَلَا دَمَ دَمَلَا مَدَمَلَا حَمَرِ إِسْمَلَا
 مَقَلَا مَدَمَلَا بَرْمَلَا هَقَلَا.

ABDVW] — 1 A A in domum cognatorum suorum B A in domum. — Ib. DVW om. L. —
 — BD (Rich. 7190 fol. 98^b) E (Add. 17213 fol. 36^a) F (Add. 14577 fol. 97^a) VW].

Titulus : A Epistola undecima B Epistola decima tertia D Epistola
 tertia E Epistola sexta, in qua exhortatur ad fugiendum ex hoc mundo et de tranquillitate
 F Epistola Beati Ammonii eremitae quam ad fratres eremitas scripsit M. Ammonii
 V Epistola quarta W absque titulo speciali ponitur primo loco. — 3 D F V W
 — Ib. BD V W E add. par. — Ib. DF. — 4 W. — Ib. BF. — Ib. D
 add. EF V W om. — Ib. BDF V W. — 5 B DEF V W om. — Ib. D
 add. EF V W. — Ib. E. — Ib. F om. — 6 A. — Ib. F V W et om. — Ib. E. — Ib. F. — 7 DVW
 om. E. — 8 DVW. — 9 B. — Ib. DEF V W et tepor mentis. — 10 B.
 — Ib. W.

cum fugisse, sed a domesticis suis missum esse. Imitemini igitur Iacob et
 expectate, donec pater vester vos miserit et vobis abituris benedixerit, nam
 Deus prosperos vos redditurus est.

XII

Exordium Epistolae recurrit in Epistola XVIII Antonii; reliqua discrepant.

- 117 * 1. Dilectissimis in Dño. Vos scitis facta praevaricatione praecepti ani-
 mam non posse Deum cognoscere nisi seipsam a hominibus et omnibus occu-
 pationibus elongaverit. Tunc enim videt adversarium suum, quantopere sibi
 resistat. Viso autem adversario suo secum colluctante eoque devicto secum
 aliquando conflictante dein Deus habitat in ea et ex tristitia in gaudium et
 exultationem transformatur. Quodsi autem in pugna superata sit, supervenit
 ei tristitia et tepor cum multis aliis rebus et molestia generum diversorum.

وَيُؤَيِّسُ يَهُوَهُ. مَلَكًا أَوْ ذَا أَفْلاَحٍ لِّتَعْمَدَهُ مَعْمَدَتُهُ وَتَلْمِذَتُهُ أَفْلاَحًا تَعْمَلُ إِسْرَافًا
مَعْمَدَتُهُ وَتَحْفَتُهُ.

3. أَمَّا بَعْضُ بَعْضٍ وَمَعَ الْكَلَامِ مَعْمَدَتُهُ وَتَلْمِذَتُهُ مَعَ فَلَمَّا لَمْ تُكْمَلْ. مُبْتَدِئًا
أَيْ لَمْ يَكُنْ بِحَقِّهِ مَعَهُ سَلَامٌ الْكَلَامُ: أَلَا لَمْ يَكُنْ مَلَكًا وَلَا نَبِيًّا لِهَوَاهُ
أَمْرًا يَهُوَهُ وَلَا مَعْمَدَتُهُ لِحَدَثِهِ: أَلَمْ يَكُنْ لِحَقِّهِ زَكَاةً جَبَّ مَبْتَدِئًا * دُونَ
وَأَمَّا بَعْضُ بَعْضٍ وَتَلْمِذَتُهُ مَعَ مَعْمَدَتُهُ: وَتَلْمِذَتُهُ مَعَ مَعْمَدَتُهُ مَعَ
فَلَمَّا بَحْتَتُهُ. هَلَاكَ يَهُوَهُ لَمْ يَكُنْ مَعْمَدَتُهُ مَعَ مَعْمَدَتُهُ لَمْ يَكُنْ: مَلَكًا
أَوْ ذَا أَفْلاَحٍ مَبْتَدِئًا وَأَلَمْ يَكُنْ حَتَّى إِذَا بَلَغَهُ أَيْ مَبْتَدِئًا لِحَدَثِهِ
حَقًّا وَأَمَّا بَعْضُ بَعْضٍ لِحَقِّهِ دُونَ: وَأَمَّا بَعْضُ بَعْضٍ أَفْلاَحًا دُونَ
أَوْ ذَا يَهُوَهُ لِحَقِّهِ لِحَقِّهِ أَمَّا.

10

ABDEFVW] — 1 B مَبْتَدِئًا. — Ib. DEF مَعْمَدَتُهُ. — Ib. BW مَبْتَدِئًا F مَبْتَدِئًا. — Ib. F مَبْتَدِئًا — Ib. DV add. أَلَا مَبْتَدِئًا. — Ib. V add. أَلَا مَبْتَدِئًا. — Ib. DVW مَبْتَدِئًا. — Ib. VW مَبْتَدِئًا F مَبْتَدِئًا مَبْتَدِئًا. — 4 W مَبْتَدِئًا et om. مَبْتَدِئًا. — Ib. DEFV مَبْتَدِئًا W مَبْتَدِئًا. — Ib. E om. مَبْتَدِئًا. — 5 DEV مَبْتَدِئًا W om. — Ib. B مَبْتَدِئًا. — Ib. A مَبْتَدِئًا (sic) DEFV مَبْتَدِئًا. — 6 BDEFVW مَبْتَدِئًا. — 7 A مَبْتَدِئًا DFEVW مَبْتَدِئًا. — Ib. F om. مَبْتَدِئًا. — Ib. DFEV مَبْتَدِئًا. — Ib. E add. مَبْتَدِئًا. — Ib. DVW مَبْتَدِئًا. — Ib. F مَبْتَدِئًا. — 8 EV مَبْتَدِئًا B مَبْتَدِئًا. — Ib. D مَبْتَدِئًا. — Ib. BDEFVW مَبْتَدِئًا. — Ib. B مَبْتَدِئًا. — Ib. B مَبْتَدِئًا DEFVW مَبْتَدِئًا. — 9 B مَبْتَدِئًا DEFVW مَبْتَدِئًا. — Ib. W om. مَبْتَدِئًا. — Ib. F مَبْتَدِئًا. — Ib. FV مَبْتَدِئًا W مَبْتَدِئًا. — Ib. DFEVW om. مَبْتَدِئًا. — 10 DFEVW مَبْتَدِئًا. — Ib. B om. مَبْتَدِئًا.

qui huiusmodi sunt, eos vituperans dicit : *Ego, ait, non misi eos et ipsi currebant*¹. Quapropter ne animam quidem suam possunt servare, eo minus animas alienas possunt aedificare.

3. Qui vero a Deo mittuntur, non libenter elongantur a silentio. Sciunt enim se in silentio acquisiisse virtutem divinam. Attamen ne tales sint, qui Creatori non obediunt, proficiscuntur ad aedificationem spiritualem ipsum imitantes : quemadmodum Pater misit Filium suum verum de caelo, ut sanaret omnes morbos et infirmitates hominum. Scriptum est enim : *Hic dolores nostros tulit et infirmitates nostras portavit*². Quapropter omnes sancti, qui ad homines veniunt eos sanaturi, Creatorem imitantur in omnibus, quo nempe modo digni efficiantur adoptione filiorum Dei et, ut quemadmodum est Pater et Filius, ipsi quoque sint in saeculum saeculorum.

1. Ier. XXIII. 21. — 2. Is. LIII. 4.

וְאֵלֶּה דְּבָרָיו. כֹּה יֵשׁ שְׂרָאָה עִדָּה אִם לֹא חֲבִיבָא בְּלִיכְתָּא בְּעֵלְמָדָע
 כֹּה. דְּבָרָיו יֵשׁ בְּעֵזְרָא חֲסִידָא דְּבָרָיו; וְזֶה חֲסִידָא דְּבָרָיו:

3. אֲמַרְתָּ מִיָּהּ בְּחִיבָא לֹא מְעַלְמָא חֲסִידָא: אֲלֹא חֲסִידָא
 חֲסִידָא בְּחִיבָא: אֲמַרְתָּ אִם יֵשׁ דְּבָרָיו לֹא מְעַלְמָא אֲלֹא חֲסִידָא בְּרִיבָא
 5 חֲסִידָא: אֲמַרְתָּ בְּאֵלֶּה דְּבָרָיו חֲסִידָא מְעַלְמָא לֹא חֲסִידָא לֹא חֲסִידָא
 אֲמַרְתָּ אֲמַרְתָּ: מְעַלְמָא יֵשׁ חֲסִידָא לֹא חֲסִידָא לֹא חֲסִידָא: דְּבָרָיו יֵשׁ בְּעֵזְרָא
 חֲסִידָא חֲסִידָא בְּעֵזְרָא חֲסִידָא: יֵשׁ רִיבָא בְּאֵלֶּה דְּבָרָיו חֲסִידָא
 אֲמַרְתָּ לֹא חֲסִידָא. אֲמַרְתָּ יֵשׁ מִיָּהּ בְּחִיבָא חֲסִידָא: אֲמַרְתָּ חֲסִידָא: אֲמַרְתָּ
 10 יֵשׁ רִיבָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא. אֲמַרְתָּ יֵשׁ חֲסִידָא בְּחִיבָא חֲסִידָא: אֲמַרְתָּ
 בְּחִיבָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא
 חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא
 חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא חֲסִידָא

ABDVW] — 1 W [חֲסִידָא]. — Ib. W [חֲסִידָא]. — Ib. DV [חֲסִידָא]. — Ib. BDVW [חֲסִידָא]. — Ib. DV add. [חֲסִידָא]. — 3 DV add. [חֲסִידָא]. — 4 DV add. *veritatis* [חֲסִידָא]. — Ib. DVW add. [חֲסִידָא]. — 5 DV [חֲסִידָא]. — 6 BDW [חֲסִידָא]. — Ib. DV add. *exceles* [חֲסִידָא]. — 8 A [חֲסִידָא]. — Ib. W om. [חֲסִידָא]. — Ib. DV add. [חֲסִידָא]. — 9 DV add. [חֲסִידָא]. — Ib. DVW add. [חֲסִידָא]. — 9 DV add. [חֲסִידָא]. — 10 B [חֲסִידָא]. — Ib. B [חֲסִידָא]. — 11 W [חֲסִידָא]. — Ib. DVW add. [חֲסִידָא]. — Ib. DV [חֲסִידָא]. — Ib. W manu 1° *dein* corr. *dein*. — 12 W add. *dilectissimi mei* [חֲסִידָא]. — Ib. W [חֲסִידָא].

quidem, ut ei associentur. Spiritus autem veritatis vix per generationes et generationes in quibusdam habitat animabus.

3. Quemadmodum enim margarita non reperitur in qualibet domo, immo vix in domibus regum, simili item modo Spiritus non invenitur, nisi in ani-
 128 mabus iustorum perfectorum, ita ut hi, * qui eo dignati essent, maximas gra-
 tias egissent Deo dicentes sic: « Laudamus te, Deus, qui dedisti nobis eum spiritum, quem dedisti omnibus servis tibi placentibus. » Omnes vero iusti, ad quos missus est, summopere confessi sunt Deo. Ipse enim est marga-
 rita in Evangelio dicta¹, quam emit is, qui vendidit omnia, quae possederat et emit eam; Ipse est thesaurus absconditus in agro, quem cum invenisset homo, gavisus est valde². Animabus itaque, in quibus habitat, maxima mysteria
 129 revelat³ et idem fit eis dies ac nox. Et replet spiritum eorum, dum adhuc in hoc tabernaculo sunt. En indicavi vobis utilitatem huiusce Spiritus.

1. Matth. XIII, 45 seq. — 2. Matth. XIII, 44.

4. *4. זָכַר אֵינִי בְּיְהוֹשֻׁעַ בְּיָמַי בְּיָמָא דְּנִיבְרָא מִן חֲמִישָׁא דְּאִינִי
אֲרִיב דְּחָלָא דְּבִיבְרָא דְּאִינִי חֲבִישָׁא. וְכֵן אֵינִי חֲסִישָׁא: מִלְּפָנֵי
מַלְאָכָא * אֲדִישׁ וְכִינִי: חֵן אֵין דְּחִישָׁא וְאֵין חֵלָא. וְזָכַר יְהוֹשֻׁעַ אֲדֵה
מִיָּחִי יְהוֹשֻׁעַ חֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא בְּמִלְּפָנֵי חֵן: עֲסָקָא דְּ
* אֵין דְּחָלָא מִיָּחִי יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן יְהוֹשֻׁעַ*

5. *5. זָכַר אֵינִי בְּיְהוֹשֻׁעַ בְּיָמַי מִלְּפָנֵי אֵינִי * תְּשֻׁבָּה. בְּיָמַי
תְּשֻׁבָּה לֹא אֵין דְּחֵלָא דְּבִיבְרָא אֵין עֲשָׂא דְּחֵלָא. וְכֵן מִלְּפָנֵי
חֵלָא דְּחֵלָא. מִיָּחִי יְהוֹשֻׁעַ חֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן
מִיָּחִי יְהוֹשֻׁעַ חֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא*

6. *6. כֵּן יְהוֹשֻׁעַ מִיָּחִי יְהוֹשֻׁעַ חֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא: כֵּן מִלְּפָנֵי
יְהוֹשֻׁעַ חֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן
מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא דְּחֵלָא. וְכֵן מִלְּפָנֵי חֵלָא*

ABDVW] — 1 W om. — 2 B — 3 DVIV — 4 B — Ib. BDVIV
— Ib. BD — 5 B — 6 VIV — 7 AB perperam
om. — Ib. DV add. a Deo — 8 D om. — Ib. V — 9 DV add. et induit corpus nostrum — Ib. DV
— Ib. BDV — 10 DV add. excepto peccato (Cf. Hebr. iv, 15) — Ib. V — 11 W — 12 DV — Ib. B om.

4. Scire vos autem volo, inde a die, quo egressus sum a vobis, Deum [me] in omnibus prosperum reddidisse, dum ad locum meum pervenissem. Et quando in mea solitudine sum, magis adhuc prosperum reddit iter meum meque adiuvat sive clam sive palam. Et voluissem vos prope me esse propter revelationes mihi revelatas; quotidie enim adest varietas prae praecedente.

5. Scire autem vos volo, quid tentatio sit. Scitis tentationem nemini supervenire, nisi Spiritum acceperit. Et accepto Spiritu traditur Satanae ad tentandum. Quis autem eum tradit, nisi Spiritus Dei. Non enim fieri potest, ut Satanas [hominem] fidelem tentet, nisi eum Deus tradiderit.

6. Cum enim Dñs incarnatus et nobis in omni re exemplum factus est iustitiam ipsam docens: baptizatus est et Spiritus venit super eum in specie columbae. Tunc duxit eum Spiritus in desertum et tradidit eum Satanae * ad 130

וְהָיָה רָחֵל בֵּם לֹא מַחְמֵל לִפְנֵי תַעֲמֹל. וְהָיָה * אֲדֹנָיִם בְּחַיֵּי תַעֲמֹל
אֵלֶּיךָ יְהוָה מִחַיֵּי אֵלֶּיךָ וְהָיָה דְּהָיָה מִמֶּנִּי.

8. מִן חַיֵּי בֵּם בְּחַיֵּי לֹא יִכְנָס: חַיֵּי מִחַיֵּי בְּחַיֵּי חֲסִידֵיךָ:
וְהָיָה דְּהָיָה בְּחַיֵּיךָ: מִמֶּנִּי בְּחַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ: וְהָיָה אֲפִתִּי הָיָה
חַיֵּיךָ אֲפִתִּי הָיָה חַיֵּיךָ. מִן חַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ מִן חַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ
מִן חַיֵּיךָ. חַיֵּיךָ בֵּם בְּחַיֵּיךָ אֵלֶּיךָ מִן חַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ מִחַיֵּיךָ
חַיֵּיךָ מִחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ מִחַיֵּיךָ. אֵלֶּיךָ בֵּם בְּחַיֵּיךָ
וְהָיָה מִחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ: חַיֵּיךָ בְּחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ. וְהָיָה בֵּם מִחַיֵּיךָ: אֵלֶּיךָ
אֵלֶּיךָ בְּחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ מִחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ: חַיֵּיךָ מִחַיֵּיךָ * חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ
וְהָיָה מִחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ. וְהָיָה בֵּם מִחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ
בֵּם חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ מִן חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ. אֵלֶּיךָ בֵּם בְּחַיֵּיךָ חַיֵּיךָ חַיֵּיךָ

ABDVIV] — 1 DV regnabat enim inde ab hoc tempore nec proinde.. legens 10 et om. —
Ib. DV add. 10 [חַיֵּיךָ]. — Ib. add. IV dilectissimi mei מִחַיֵּיךָ. — Ib. DVIV [חַיֵּיךָ]. —
3 IV [חַיֵּיךָ]. — Ib. A [חַיֵּיךָ]. — 4 VIV animarum perfectorum מִחַיֵּיךָ. — Ib. DVIV [חַיֵּיךָ]. —
5 B [חַיֵּיךָ]. — Ib. DV [חַיֵּיךָ]. — 6 B [חַיֵּיךָ]. — 7 B om. — Ib. IV [חַיֵּיךָ]. —
8 V aedificare [חַיֵּיךָ]. — 9 DVIV add. [חַיֵּיךָ]. — 10 DV [חַיֵּיךָ] et om. —
11 DV [חַיֵּיךָ] et om. — Ib. IV [חַיֵּיךָ].

nim¹. Inde ab illo tempore tentatio non amplius eum molestavit. Ecce
indicavi vobis in quibus tentationibus fuerim et in qualinam sim modo
hisce diebus.

* 8. Postquam autem scripseram epistolam, recordatus sum verbi apud 133
Ezechielem scripti², quod exemplum perfectorum exhibet: Vidit animal super
fluvium Chobar habens quattuor facies et quattuor pedes et quattuor alas;
unam faciem Cherub et unam hominis et unam bovis et unam aquilae.
* Facies autem Cherub est, quando Spiritus Dei requiescit in anima eamque 134
disponit ad laudandum voce suavi et decora. Quando autem ascendere vult
et hominem quaerere, faciem hominis assumit. Sed bovis quid est? nisi
quando anima fidelis in certamine consistit, Spiritus eam ad instar bovis
adiuvat, qui fortis est, potens confodere Satanam. Aquilae vero quid est?
Aquila autem in alto volat, altius omnibus volatilibus. Quando vero anima

1. Gen. XLI, 40. — 2. Ezech. cap. I.

تَعْمَلُ: كَبْرَهُمَا فَنَزَعُكَ وَتَعْمَلُ خَالًا دُونَ ذَهَبٍ مَدْحُورًا دُونَ بِلَاقَةٍ حَبَسَ مَلَاوَةً
فَنَزَعُكَ لَلْأَدْوَةِ.

9. مَلَأَ مِنْ هَيْئِ الْوَبْدَانِ مَلَأَ الْوَبْدَانِ سَمْعًا. أَلَمْ يَكُنْ مَدْرَجًا
أَيْلَهُ: أَلَمْ يَكُنْ حَقِيقَةً مَدْرَجًا أَيْلَهُ أَحْمَدُ أَلَمْ يَكُنْ مَدْرَجًا
يَنْتَبِهُ نَبِيٌّ مَقْبُولٌ فَتَكْمَلُ مَقْصُودٌ: هُوَ كَيْفَ الْوَبْدَانِ هَقُورًا. هُوَ يَنْتَبِهُ
مَقْصُودٌ مَلَأَ الْوَبْدَانِ سَمْعًا مَلَأَ وَتَقْصُودُ يَنْتَبِهُ.

10. مَدْرَجٌ مِنْ كَيْفَ أَلَمْ يَكُنْ كَيْفَ الْوَبْدَانِ. كَيْفَ الْوَبْدَانِ مَدْرَجٌ
أَقْتِ كَيْفَ الْوَبْدَانِ مَدْرَجٌ: سَمْعًا أَلَمْ يَكُنْ أَلَمْ يَكُنْ سَمْعًا. قَلْبُهُ
حَقِيقَةً وَتَقْصُودُ الْوَبْدَانِ كَيْفَ الْوَبْدَانِ: الْوَبْدَانِ حَقِيقَةً
أَلَمْ يَكُنْ أَلَمْ يَكُنْ أَلَمْ يَكُنْ: كَيْفَ الْوَبْدَانِ مَدْرَجٌ. مَدْرَجٌ
حَقِيقَةً وَتَقْصُودُ الْوَبْدَانِ مَدْرَجٌ: كَيْفَ الْوَبْدَانِ مَدْرَجٌ أَلَمْ يَكُنْ
كَيْفَ الْوَبْدَانِ. مَدْرَجٌ: كَيْفَ الْوَبْدَانِ: كَيْفَ الْوَبْدَانِ أَلَمْ يَكُنْ

ABDVW] — 3 W مَدْرَجٌ. — Ib. DW مَدْرَجٌ. — Ib. DW مَدْرَجٌ. — 4 D om. مَدْرَجٌ. — Ib. W مَدْرَجٌ
مَدْرَجٌ. — 5 BDVW مَدْرَجٌ. — Ib. D مَدْرَجٌ. — Ib. B مَدْرَجٌ. — 6 B مَدْرَجٌ. — Ib. B مَدْرَجٌ
مَدْرَجٌ. — 7 D om. مَدْرَجٌ. — 9 W مَدْرَجٌ. — Ib. DVW add. مَدْرَجٌ. — 10 DVW مَدْرَجٌ. — 11 A مَدْرَجٌ
مَدْرَجٌ. — Ib. B مَدْرَجٌ. — Ib. DVW مَدْرَجٌ. — 12 B مَدْرَجٌ. — Ib. BV مَدْرَجٌ. — Ib. BDVW مَدْرَجٌ.

in altum ascendit, ad instar speciei aquilae ingreditur in eam Spiritus et efficit, ut in excelso maneat et proxima fiat Deo.

9. Paululum ex multis indicavi vobis de animali hoc. Si vero oraveritis, veniam ad vos et intrabitis in Bethel et ibi implebimus vota nostra et offeremus pacifica nostra, quae promiserunt labia nostra¹. Et tunc interpretabimur de hoc animali, pro ut poterimus.

10. Bethel enim explicatur Domus Dei. Deus igitur pugnat pro domo, super quam invocatum est nomen eius. Et Ezechiel est, qui vidit animal illud². Salutate omnes, qui socii facti sunt laboris et sudoris parentum suorum in tentatione, quemadmodum etiam Ioannes dixit alicubi: *Sudore animae glorificatur Deus*³. Semine proinde sudoris, quod exsudat anima, associatur Dño. Ipsi vero socii fiunt etiam proventuum eius. Scriptum enim est: *Si cum*

1. Ps. LXX, 13. — 2. Etymologumne agit Auctor? — 3. Ubi?

١٥ ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠ ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠ ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠ ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠ ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠ ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠ ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠ ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠ ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠ ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

3. ١٥ ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠ ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠ ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠ ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠ ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠ ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠ ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠ ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠ ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠ ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

MVW] — 4 V add. *et premunt et tu dicis : aliquis tetigit me* ١٥ ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠ ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠ ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠ ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠ ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠ ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠ ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠ ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠ ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠ ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

MVW] — 9 M om. ١٥ ٢٠ ٢٥ ٣٠ ٣٥ ٤٠ ٤٥ ٥٠ ٥٥ ٦٠ ٦٥ ٧٠ ٧٥ ٨٠ ٨٥ ٩٠ ٩٥ ١٠٠ ١٠٥ ١١٠ ١١٥ ١٢٠ ١٢٥ ١٣٠ ١٣٥ ١٤٠ ١٤٥ ١٥٠ ١٥٥ ١٦٠ ١٦٥ ١٧٠ ١٧٥ ١٨٠ ١٨٥ ١٩٠ ١٩٥ ٢٠٠ ٢٠٥ ٢١٠ ٢١٥ ٢٢٠ ٢٢٥ ٢٣٠ ٢٣٥ ٢٤٠ ٢٤٥ ٢٥٠ ٢٥٥ ٢٦٠ ٢٦٥ ٢٧٠ ٢٧٥ ٢٨٠ ٢٨٥ ٢٩٠ ٢٩٥ ٣٠٠ ٣٠٥ ٣١٠ ٣١٥ ٣٢٠ ٣٢٥ ٣٣٠ ٣٣٥ ٣٤٠ ٣٤٥ ٣٥٠ ٣٥٥ ٣٦٠ ٣٦٥ ٣٧٠ ٣٧٥ ٣٨٠ ٣٨٥ ٣٩٠ ٣٩٥ ٤٠٠ ٤٠٥ ٤١٠ ٤١٥ ٤٢٠ ٤٢٥ ٤٣٠ ٤٣٥ ٤٤٠ ٤٤٥ ٤٥٠ ٤٥٥ ٤٦٠ ٤٦٥ ٤٧٠ ٤٧٥ ٤٨٠ ٤٨٥ ٤٩٠ ٤٩٥ ٥٠٠ ٥٠٥ ٥١٠ ٥١٥ ٥٢٠ ٥٢٥ ٥٣٠ ٥٣٥ ٥٤٠ ٥٤٥ ٥٥٠ ٥٥٥ ٥٦٠ ٥٦٥ ٥٧٠ ٥٧٥ ٥٨٠ ٥٨٥ ٥٩٠ ٥٩٥ ٦٠٠ ٦٠٥ ٦١٠ ٦١٥ ٦٢٠ ٦٢٥ ٦٣٠ ٦٣٥ ٦٤٠ ٦٤٥ ٦٥٠ ٦٥٥ ٦٦٠ ٦٦٥ ٦٧٠ ٦٧٥ ٦٨٠ ٦٨٥ ٦٩٠ ٦٩٥ ٧٠٠ ٧٠٥ ٧١٠ ٧١٥ ٧٢٠ ٧٢٥ ٧٣٠ ٧٣٥ ٧٤٠ ٧٤٥ ٧٥٠ ٧٥٥ ٧٦٠ ٧٦٥ ٧٧٠ ٧٧٥ ٧٨٠ ٧٨٥ ٧٩٠ ٧٩٥ ٨٠٠ ٨٠٥ ٨١٠ ٨١٥ ٨٢٠ ٨٢٥ ٨٣٠ ٨٣٥ ٨٤٠ ٨٤٥ ٨٥٠ ٨٥٥ ٨٦٠ ٨٦٥ ٨٧٠ ٨٧٥ ٨٨٠ ٨٨٥ ٨٩٠ ٨٩٥ ٩٠٠ ٩٠٥ ٩١٠ ٩١٥ ٩٢٠ ٩٢٥ ٩٣٠ ٩٣٥ ٩٤٠ ٩٤٥ ٩٥٠ ٩٥٥ ٩٦٠ ٩٦٥ ٩٧٠ ٩٧٥ ٩٨٠ ٩٨٥ ٩٩٠ ٩٩٥ ١٠٠٠

Magister, turbae circumdant te; nemo te tetigit, cum tamen haemorrhoea tegigerit eum, sicut dixit Redemptor noster : Aliquis me tetigit; novi enim virtutem a me exiisse¹⁾ simili quoque modo Pilatus et Caiphas eum viderant, perinde ac turmae Iesum prementes oculis materiae et corporis visibilis eum viderant, quapropter nec eis vidisse eum quidquam proderat. Apostolus autem vidit Dñum Iesum in eius divinitate, oculo mentis per fidem et claritatem. Vidit enim eum, veluti illa, quae fide tangens Iesum illico salutem accepit tactu eius. Fide igitur apparuit Dñs apostolis suis tamquam liberis.

3. Qui igitur concupiscentiae subiectus est, non videt Dñum Iesum. Is autem, qui laborat ex oculis, non potest ad videnda splendida accedere; quemadmodum is, qui ob carnes hebetes habens dentes corporis non potest super iis panem manducare; similiter et is, qui ob carnes malitiae hebetes

1. Luc. VIII, 45 seq.

بجمعاً: لا محراً حماراً مع كسمل يستل: أو قل أو لا محبة في ختنه
 لا محراً وتسرراً للكهنة: أمر أو من: والمكة وبضم حكهة مريم للكهنة.
 محبة للمكة وإفلاً حسب سفل معحب ملسرا الكهنة. عحك ماله أو
 ملسرا: ولا ألسر لافحل كركي إسنة: ألا ك م ملة حةرنا ملسرا. حةرنا
 من ألسر أمر سلهنا. مةرنا وبهة حلهةفها بسلهنا أو مة هةرنا
 هةمب ملسرا الكهنة حةفها. فها من بسلا سلهنا هةملسرا حةفها
 مةرنا لا مةرنا حةسرا للكهنة. مةسفا حة من سلهنا لأرا: بنقفا
 ولا تركي حةم بهةرنا. حةم مةرنا من ملسرا الكهنة حةفها أمر: (أمة:
 الكهنة بهةرنا: مةسفا حة كة أة لا سب. ألا أو أمة: ولا إةف مة
 كحرا ألا إة أةل هةمب: مةرنا حةرنا. لا مة كحلت سةفها للة حةرنا لأرا:
 10 ألا للمكة بحةةرنا مةمسةفها: عةفها وبهةرنا أممسةفها. مةمسةفها من
 حةفها الكهنة حةمسةرنا أمكة ومن حةمسةفها الكهنة مةمسةفها:

4. أبه فلا للهو حةم حةمسةرنا عةب بهةرنا وبجها: أة سة أمر نكرا

MV — 1 Desinit in W textus cum MV conformis [مستل. — Ib. V مةمسةفها [ممة. — 3 V لا إةف. —
 .. Ib. V add. مةمسةفها. — 3 V مةرنا. — Ib. V مةمسةفها. — 6 M مةمسةفها. — 9 V مةمسةفها. — Ib V add.
 ammino مةمسةفها. — 10 V حةرنا. — 11 V مةمسةفها. — 12 M مةمسةفها. — 13 V مةمسةفها [ممة.

habet dentes animae, non potest de pane vitae manducare : simili modo is,
 cuius oculi illuminati non sunt, non potest Deum videre, iuxta nempe illud :
 102 *Qui mundi sunt corde suo, vident Deum*¹. * Proinde iis, qui nulli passioni
 subditi sunt, apparet Deus. Et forte huius rei causa scriptum est non ap-
 paruisse Isaiae alio tempore, nisi mortuo Uzia rege². Uzia enim speciem pecca-
 toris prae se ferebat et possibile est typum gessisse peccati eum, qui mortuus
 abiit; et postea Deus apparet animae. Vivente enim peccato et regnante in
 corpore nostro mortuo non possumus Deum videre. Peccatum enim tene-
 brosum reddit aërem animarum nostrarum, ne lux in eis splendeat. In lumine
 enim Deus apparet animae, sicut dicitur : *Deus lux est et tenebrae non sunt in*
*eo ullae*³. Ipse autem dixit : *Nemo novit filium nisi Pater et cui voluerit Filius*
*revelare*⁴. Filiis autem tenebrarum non revelat Filius Patrem, sed iis, qui in
 luce versantur et filii lucis sunt. Possunt enim filii Dei fieri⁵, quorum oculi
 103 * praeceptis Dei illuminati sunt.

4. Si autem praeceptis et lumine scientiae quisque illustrari potest : nos

1. Matth. v. 8. — 2. Cf. Is. vi. 1. — 3. I Io. i. 5. — 4. Matth. xi. 27. — 5. Io. i. 12.

מדעל נהדענע מידל בלללל ואל מללללל. מדעל חלל ואל וכלל חנחל.
 חב מדעל ואל: אל סלל ללללל. חב חב חב מדעל מלללל חנחל וכלל
 ואל חלללל וכלל חב וכללל חב חללל בלללל: חלללל אעלל חללל
 וכללל: חב חלל ואל חללל ואל חללל. חב חב סלל מדעל אלל חב
 וכל אעללל. אלל מלללל בללללל אלל עללל מללללל מדעללל: חב חב
 חללל חב מדעל חב חנחל: חלללל אלללל ואל חללל אלל מדעללל
 בללללל. חב ואל חב חב חלללל. חללל ואל חב חלללל חלללל
 חנחל. מלללל ואל חלל חללללל חב חב ואל בללללל. אל חב
 חב חלללל אלל חב חלללל חללללל: חלללל: חב חלללל: חב חב
 מללללל בלללל חלללל: חלללל חללללל ואללללל חב חלללל
 חלללל מדעללל חלללל. חב ואל חללל חלללל חלללל: חללל חללל
 חללל חלללל חנחל ואל חב חללל חלללל.

5. חב חלל חללל חב חללל חב חלללל: סלל סללל חלללל.

MV] — 1 V חלללל — Ib. M חללל V חללל conici חללל. — 3 V חללל. — 8 V חללללל. — Ib. V חללל
 חללל. — 9 M om. חלל. — 10 V חללללל חללל. — 13 V חללללל.

quoque instar Moysis magni scientiam Dei invisibilem accipiemus. Moyses enim *filius erat filiae Pharaonis*¹. Et cum esset [servituti] subditus, non vidit Deum. Postquam vero aufugerat e servitute acerba Pharaonis et liber factus *elegerat sibi affligi cum populo Dei*²: primo visione in rubo dignatus est, *rubo ardente et non combusto*³. Quod videns Moyses veluti rem magnam narravit; sed cum visio initium, medium finemque haberet, Aegypto relicto Pharaonem fugiens pro mensura profectus sui, quem postea adeptus est, adhuc puer erat. Debilis autem erat resistere Pharaoni. Quapropter in desertum Madian recessit, quod est interpretatum: locus Dei⁴. Si quis enim a perturbatione elongatus solitarius sit, adiuvatur a Deo et tunc poterit inquirere et scrutari de Deo, videre virtutem et divinitatem eius ope comparationis et magnitudinem ac pulchritudinem creationis. Exercitatione igitur acquirit mens virtutem et conversa resistit Pharaoni, a quo discesserat.

5. Primo igitur Moyses dum adhuc a perfectione procul erat, vidit visio-

1. Hebr. xi. 24. — 2. Hebr. v. 25. — 3. Ex. iii. 2. — 4. Etymologia graeco-coptica singularis: $\chi\alpha\alpha$ = locus + Zeús gen. $\Delta\iota\acute{o}\varsigma$.

اَوْتَسْلَ مَتَّيْ بِمَكِّ حَرِيَّتَا: مَعْلَا بِحَرِّهَا اَكْمَلُ اَلْمَدِيْنَا: بِمَعْمَرِ اَصْفَا هَا اَعْلَا
 مَعْلَا وَيَهْيَا اَبِي مَعْمَرِ اَوْتَسْلَ. يَحْمِلُ اَوْتَسْلَ حَبْسًا حَسْبُهَا: اَوْتَسْلَ اَمَدِن:
 وَمَدِيْنَةُ نَبَا حَتَّ رَقْلُ اَمْرٍ بِمَعْلَا هَا اَعْلَا مَعْلَا بِمَتَّيْ وَنَا كَبُو
 رَحْمَةً اَبِي: اَوْتَسْلَ بِمَعْلَا: لَّا هَلَّا وَحَدِيْثَةً لَّا: اَوْتَسْلَ هَلَّا حَمْدًا اَوْتَسْلَا: اَلَّا
 حَسْبًا مَعْلَا لَحْدًا هَيَّا. هَلَّا رُوْمٌ كَيْ فَا فَا كَبُو كَبُو كَبُو: اَلَّا
 5 حَمْدًا اَوْتَسْلَ مَعْلَا بِمَعْلَا هَا اَمَدِن: اَوْتَسْلَ وَنَا اَمْرٍ بِمَعْلَا: حَسْبًا بِمَعْلَا
 رُوْمٌ كَيْ حَمْدًا اَوْتَسْلَا: مَعْلَا كَيْ هَا اَمَدِن: اَوْتَسْلَ وَنَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 مَعْلَا وَنَا: اَوْتَسْلَ مَعْلَا اَوْتَسْلَا لَّا اَمْرٍ وَنَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 فَا اَوْتَسْلَا وَنَا اَوْتَسْلَا. اَوْتَسْلَا وَنَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 10 هَا اَمْرٍ بِمَعْلَا اَمْرٍ بِمَعْلَا. كَيْ حَمْدًا اَوْتَسْلَا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا وَنَا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 وَنَا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا
 مَعْلَا وَنَا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا: اَلَّا اَمْرٍ بِمَعْلَا

MV] . . 2 M punctis indicans ordinem esse invertendum. — *Ib.* VM حَمْدًا forte l.
 حَمْدًا. — *Ib.* V اَمْرٍ بِمَعْلَا. — 3 V add. in deserto حَمْدًا. — 4 V اَمْرٍ بِمَعْلَا. — *Ib.* V اَمْرٍ بِمَعْلَا.
 اَمْرٍ بِمَعْلَا. — 6 V add. cum tota fortitudine حَمْدًا. — *Ib.* V add. حَمْدًا. — 7 V اَمْرٍ بِمَعْلَا et
 om. [a] [b] ... حَمْدًا. — 9 V add. حَمْدًا. — 10 V add. beatus حَمْدًا. — *Ib.* V اَمْرٍ بِمَعْلَا.
 . . 11 V اَمْرٍ بِمَعْلَا. — 21 V add. quam reddet mihi Dominus illo die حَمْدًا. — *Ib.* V اَمْرٍ بِمَعْلَا.
 حَمْدًا. — *Ib.* V add. hic حَمْدًا. — 13 V add. حَمْدًا. — *Ib.* V اَمْرٍ بِمَعْلَا.

*manduca et bibe, nam via a te longinqua est*¹. Videns igitur Propheta viae
 difficultatem, dixit: *Quis dabit mihi alas sicut columbae et volabo et re-*
*quiescam*²? Vita omnium hominum cum sit brevis, via vero magna, non decet
 nos in infirmitate incedere, neque in taedio, sed cum virtute et cura maxima
 nec nos prorsus ambulare decet, sed currere nos suadet Paulus dicens: *Ita*
*currite, ut comprehendatis*³. Quo autem modo oporteat nos currere, docet nos
 sic dicens: *Ita curro, non veluti ob rem aliquam ignotam, et ita decerto, non*
*veluti aërem verberans, sed corpus meum subigo et subiicio*⁴. Sic igitur curramus,
 107 antequam ex hoc corpore migremus, et perfectionem consequamur, * uti Pau-
 lus. Cum enim in corpore esset, dicebat: *Certamen pulchrum certavi et cursum*
meum consummavi et fidem meam servavi et exinde reposita est mihi corona
*iustitiae*⁵. Apostolus itaque desiderans requiem ex carne ante exitum suum,
 ideo dixit: *A duobus angor: dissolvi cupio et cum Christo esse*⁶. Qui molliter

1. III Reg. xiv, 7. — 2. Ps. lxxv, 7. — 3. I Cor. ix, 24. — 4. I Cor. v, 26 seq. — 5. II Tim. iv, 7 seq.
 — 6. Phil. i, 23.

אֵלֶּה. וְיִשְׁחָאֵל וְזֶה חֲסִידָיו מִדְּבַר הָאֵל עָלָיו בְּמִתָּהוּתוֹ כִּי לֹא יָמַת
חַמְדָּתוֹ: מִחֲטָא מִלִּבּוֹ; וְלֹא דָרְחָהוּ כִּי לֹא מִעֲמֻכָּא. אֲמַתְּ יִמִּין וְלִשְׁמֵאל
חֲמִידָהוּב: וְנִפְלָא וְחֻכְתָּא מִעֲלָמְךָ וְלֹא דָרְחָהוּב. ❖

7. כִּי בִּימֵי שְׂרָפָל וְלֹא דִבְרֵי יִמִּין וְזֶה חֲנֻפֵּהוּ אֱלֹהִים מִן עָלָיו
וְשִׁתְּהוּב מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים וְנִלְאָהוּב הָאֵל רָחַל בְּמִתָּהוּתוֹ וְנִלְיָהוּב דָּרְחָל וְיָמַת
חֲלָדָהוּב: וְנִפְלָא מִן חֻכְתָּא כִּי מִלָּא בְּסִכָּא אֱלֹהִים. אֲמַתְּ יִמִּין וְלִשְׁמֵאל
בְּמִתָּהוּתוֹ וְנִפְלָא חֲסִידָיו וְנִפְלָא אֱלֹהִים כִּי מִעֲמֻכָּא מִן מִלִּבּוֹ וְנִפְלָא
מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים מִעֲמֻכָּא: חֲנֻפֵּהוּב חֲנֻפֵּהוּב: וְזֶה כִּי מִלִּבּוֹ
וְחִידָהוּב אֱלֹהִים מִלִּבּוֹ מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים: וְזֶה דָּרְחָל מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים
וְנִפְלָא. אֵל וְזֶה יִמִּין וְנִפְלָא: מִלִּבּוֹ מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים וְנִפְלָא חֲמִידָהוּב
חֲמִידָהוּב מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים. ❖

8. מִלִּפְנֵי בִּימֵי חֲסִידָיו כִּי מִלִּבּוֹ הָאֵל מִעֲמֻכָּא אֲמַתְּ: חֲלָדָהוּב
וְנִפְלָא: חֲלָדָהוּב חֲנֻכָּא חֲלָדָהוּב חֲנֻכָּא. אֲמַתְּ. עָלָיו בִּימֵי וְלִשְׁמֵאל

[MV] — 2 M | חֲנֻכָּא. — 4 V | חֲנֻכָּא. — Ib. M | חֲנֻכָּא V add. | חֲנֻכָּא. — 5 V | חֲנֻכָּא. — Ib. V add. | חֲנֻכָּא.
[חֲנֻכָּא. — Ib. V | חֲנֻכָּא. — 8 V | חֲנֻכָּא. — Ib. V | חֲנֻכָּא. — 9 V | חֲנֻכָּא. — Ib. V om. | חֲנֻכָּא.
חֲנֻכָּא. — 10 V | חֲנֻכָּא. — 11 V om. | חֲנֻכָּא. — 12 V | חֲנֻכָּא.

incedit, in migrando assequitur cum finis dierum in Domino imperfectum et hinc assumitur tempore non suo, imperfectus. Dixit enim Salomon in Proverbiis suis : *Animae impiorum tolluntur tempore non suo*¹.

7. Cum autem Ezechiam, adhuc imperfectum anima sua, finis vitae assequeretur : etiam orabat, ut adderetur ad tempus dierum suorum, ut postea perficeretur et timoris Dei plenus e saeculo egrederetur². Quemadmodum¹⁰⁸ enim mensura dierum materialium vitae congruens corporali incipit a nativitate corporis et in tres dividitur mensuras : in puerum, perfectum [aetate], senem : eadem ratione quoad dies intelligibiles mensura terminatur et etiam quoad tempora determinata mensurae animae. Nam ea quoque accipit exordium, occultam nativitatem et incipit nasci primum et credere in Christo Iesu per Evangelium.

8. Apostolus autem Ioannes indicans nobis eius mensuram dicit : *Scripti vobis, parvuli*³, *scripsi vobis adolescentes*⁴, *scripsi vobis patres*⁵. Finem autem

1. Prov. xi, 30. — 2. Cf. Is. xxxviii, 1-3. — 3. I Io. ii, 14. — 4. I Io. v, 12. — 5. Ib. v, 13.

كَمَعْفَسَا اِدْوَسَا اَمِنْ. كَهْ رَمِنْ كَلْمَنُكُمَا بِحَقِّهِ فُلَات يَهُوَا عَكْسَل هَلَا
 كَنُكْمَل هَلَا لَأْتِيَا: اَلَا حَلْعَقَا اَمَكِب بِحَقِّهِ لَأْتِيَا مَاتِي مَوْنِي مَصَحِلَا
 بِلَا نَحَلَا: هَلَا مَكِب اِنْلَمِيَهْ كَمَعْفَسَا بِرَحْمَا مَعْمَنُكُمَا هَلَا مَكِب اِنْلَمِيَهْ
 كَمَعْفَسَا اِدْوَسَا. مَعْفَسَا اِدْوَسَا مَلْتَبْتَكُنَا مَبْ يَهُوَا بَلَا يَهُوَا
 اِنْلَمِيَهْ مَلْتَبْتَكُنَا بِتَعْمَل: مَبْ سِرَا بِحَقِّهِ لَأْتِيَا بِفَقِيَا هَلَا هَلَا حَمَلْتَبْتَكُنَا: 5
 مَلْتَقَق يَهُوَا لَأْتِيَا هَلَا مَب: لَأْ اَهْمَب حَقْلِيَا مَعْمَت. كَهْ رَمِنْ كَلْ مَقْمَلَا
 فَيُّنَا حَلْمَا يَهُوَا كَه: اَلَا كَلْ مَلْتَبْتَكُنَا: بِحَمَلَا مَبْ لَأْ رَمَبِنْ مَحَلَا
 هَلَا نَحَلَا مَبْ رَمَبْتَا اَمْرٍ بِمَعْمَت: حَلْمَلَا كَلْ اِدْوَسَا اِنْلَمِيَهْ يَهُوَا مَعْمَل
 مَبْتَبْتَا حَقْمَلَا

9. مَبْتَبْتَا يَهُوَا حَبْ نَهَلَا بِرَمَبْتَقَا اِدْوَسَا كَمَعْفَسَا رَمَبْتَبْتَا بِتَعْمَل 10
 مَبْ حَبْ مَلْعَا عَدَنْ يَهُوَا فَيُّنَا: هَلَا مَعْمَلَا مَبْ مَلْعَا هَلَا حَب: هَلَا اِدْوَسَا حَبْ
 لَأْتِيَا بِبَسَا كَلْمَا. هَلَا مَبْ مَلْعَا اِدْوَسَا بِسَلَا مَبْ لَأْتِيَا يَهُوَا مَبْ حَبْ
 حَلْمَلَا مَبْ هَلَا. اِسْتَبْلَا مَبْ دَلْمَا حَقْلِيَا هَلَا حَبْ حَلْمَلَا حَلْمَلَا مَبْ

MV] — 1 V مَبْتَبْتَا. — Ib. V حَبْ. — 2 V om. مَبْتَبْتَا. — Ib. M مَبْتَبْتَا (?) مَبْتَبْتَا. — Ib. V مَبْتَبْتَا. — Ib. V مَبْتَبْتَا. — 3 V مَبْتَبْتَا. — 4 V add. مَبْتَبْتَا. — 5 V مَبْتَبْتَا. — 7 V مَبْتَبْتَا. — 8 M om. مَبْتَبْتَا. — 11 V add. مَبْتَبْتَا. — Ib. V مَبْتَبْتَا. — 43 M مَبْتَبْتَا. — Ib. V مَبْتَبْتَا.

- crescendi mensuram paternam dicit. Non enim parvulis carne scribebat Apo-
 stolus, neque adolescentibus, neque patribus, sed animabus, quae in pueri-
 litate viventes concupiscunt sermonem doli expertem, et iis, quae in mensura
 virorum adultorum constitutae sunt, et iis, quae mensura paternitatis digna-
 tae sunt. Mensuram patrum intelligibilium sciebat propheta hic loci perfectio-
 nem animae esse; et cum vidisset se diebus corporis senuisse, non intelli-
 gibilibus, orabat Deum dicens : Ne assumas me *dimidio dierum meorum* ¹.
 109 * Non enim de diebus corporalibus sollicitus erat, sed de intelligibilibus, ne
 forte mortuus imperfectus alienus fiat perfectis, sicut de Abraham testatur
 scriptura : *Erat senex et perfectus diebus* ².

9. Sancti igitur cursu diligenti assecuti sunt mensuram perfectam ani-
 mae corpore adhuc puerili et in prima mensura senuerunt facti patres per
 profectum timoris Dei. Qua ratione etiam Daniel corpore quidem puer,
 corde autem senex erat. Alii vero corpore veteres, tempore senes, puritate

1. Is. xxxviii, 10. — 2. Gen. xxi, 8.

حَتَّىٰ أَقْبَلَ: أَلَا حَتَّىٰ مَسْجِدُهَا سَلَامًا وَتَعْدُلُ كَيْ مَعْدِلًا. خَا
 وَبِهَا لَيْسَ مَسْجِدُهَا أَمِنْ قَوْلِهِمْ. وَمَا بِذِيهِ إِنْ: وَمِنْ يَوْمَ سَمِعُوا
 إِنْ: حَتَّىٰ لَيْسَ مَسْجِدُهَا مَعْدِلًا: يَوْمَ كَيْ أَمِنْ كَرِجَلَاهُ لَهَا الْكَلَامُ:
 كَمَا أَهْبَأُ حَتَّىٰ. كَمَا يَوْمَ حَتَّى لَيْسَ أَهْبَأُ بِهَمَّةٍ كَلِمًا يَوْمَ
 لَمْ يَسْجُدْ بِلَهَا الْكَلَامُ. وَتَقُولُ لَيْسَ كَيْ مَعْدِلًا قَبْلَ مَا سَلَامًا تَعْدُلُ. ٥
 يَوْمَ وَتَقُولُ حَتَّى رَجَعَ قَبْلَ مَسْجِدُهَا وَتَقُولُ سَمِعُوا حَتَّى كَيْ مَعْدِلًا.
 مَعْدِلًا لَيْسَ قَبْلَ مَلِكٍ وَمَعْدِلًا مَعْدِلًا كَمَسْجِدُهَا وَتَقُولُ حَتَّى.
 لَمْ يَسْجُدْ لَيْسَ بِهَمَّةٍ حَتَّى حَتَّى يَوْمَ لَهَا الْكَلَامُ. مَلِكًا قَبْلَ: وَمَعْدِلًا وَتَقُولُ
 تَعْدُلُ كَلِمًا وَتَقُولُ حَتَّى سَلَامًا وَتَقُولُ

11. مَهْمَدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ الْهَمْدَانِيُّ: يَلْقَى حُدَيْدَةَ الْبُخَارِيَّ فِي الْمَدِينَةِ حَسْبَ 10
مُحَمَّدٍ. وَابْنُ إِسْمَاعِيلَ الْهَمْدَانِيُّ: يَلْقَى حُدَيْدَةَ الْبُخَارِيَّ فِي الْمَدِينَةِ حَسْبَ:

[MV] — 2 V add. [ܡܕܢܐ] [ܡܕܢܐ]. — Ib. V add. [ܡܕܢܐ]. — Ib. V add. [ܡܕܢܐ]. — 4 M add. [ܡܕܢܐ]. — 5 V
[ܡܕܢܐ]. — 6 V add. [ܡܕܢܐ]. — Ib. V spiritu nostro [ܡܕܢܐ]. — Ib. V add. et virtute
dirina et resistentes omnibus cupiditatibus carnis [ܡܕܢܐ]. — 13 V add. laboribus abnegationis et ieiunii et vigiliarum et laboribus internis cordis abscondat et
reiciat et abluat ubi anima omnes causas malignitatis corpus et animam ad inobedientiam adversus
Dei voluntatem adducentes et ad praeravicationem praecepti
[ܡܕܢܐ]. — 8 V add. [ܡܕܢܐ]. — 9 V add. [ܡܕܢܐ]. — Ib. V add. [ܡܕܢܐ]. — 10 V add. [ܡܕܢܐ]. — 11 V add. [ܡܕܢܐ]. — Ib. V add. [ܡܕܢܐ].

concupiscentia corporali, attamen hac debilitate virtus pudicitiae consumma-
tur in nobis. De hac enim debilitate dixit Paulus : *Cum infirmor, tunc potens*
*sum*¹. De hac enim debilitate gloriabatur dicens in oratione ad Deum : *Non*
*est sanitas in carne mea*²; non enim erat in ipso sanitas contraria debilitati
erga Deum. Hac enim ratione debilitato corpore anima confortatur. Simus
111 igitur corpore * semper debiles, ut confortati anima fortes efficiamur. Corpus
nimirum nostrum debile fit, quando refrenatur et subditur debilitate ac
humilitate. *Cogitatio enim carnis inimicitia est adversus Deum*³. Moritur corpus :
et ablinc anima fit domus templumque Spiritus sancti.

11. Asceta igitur est, qui omnibus membris pudicus est nullo ex iis fornicans. Qui eiusmodi est, potest dicere : *Omnia ossa mea dicent : Domine quis*

1. II Cor. XII, 10. — 2. Ps. XXXVII, 4. — 3. Rom. VIII, 7.

وَمَنْزِلَ مَحَبَّةٍ أَفْهَمَ. وَبِإِذَا لَمْ يَكُنْ قَدْ دَخَلَ هَلَا فُحْمَ حَتَّى مَحَبَّةٍ
 وَبِإِذَا هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 حَتَّى مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 5 حَتَّى مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 10 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا

12 مَنْزِلَ هَلَا حَتَّى مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا
 وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا وَبِإِذَا مَحَبَّةٍ هَلَا

MV] — 2 V ... [ib. 3 M] — 4 V ... [ib. 5 V] — 6 V add. [ib. 7 V add. [ib. 8 V inutile reddi [ib. 9 V add. scrutari et legit [ib. 10 V ... [ib. 11 V ... [ib. 12 V ... [ib. 13 V ... [ib.

*similis tibi*¹. Domat enim omnes sensus suos nec sinit ullum ex eis liberari aut sibi resistere aut se infestare aut curam sui habere. Dirigit autem eos sub iugo dominii sui, ut obediant et casti fiant, dum affiguntur ab ipso. Non sinit oculos mulierem concupiscere, aut ob alias res omnino vagari; nec auditum sinit subdi conviciis, aut calumniis nequam, sed cavet, ne recipiat sermonem aut rumorem mendacem. Et olfactui praecipit subiici Christo per suavem odorem et vitae fragrantiam. Sed et ori suo parat portas et seras non sinens elabi illud verbis vanis. Manibus similiter taedio non dat operam, nec libris calumniosis sed gratiis bonisque operibus. * Pedes vero eius non sunt 112 veloces ad effundendum sanguinem² sed sollicitudo eius est conformem fieri dicenti: *Qui te angariaverit milliare unum, vade cum illo duo*³.

12. Quid nos autem oporteat dicere de ventre et de pectore perfectorum? Forte, quod non sint posita in terra veluti serpentis, qui super pectus et

1. Ps. xxxiv, 10. — 2. Ps. xiii, 3. — 3. Matth. v, 41.

وَحִכְתָּהּ אֲמַן: וְהֵם אִם לִכְתָּהּ חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ.
 וְהֵם אֲמַן. וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 אֲמַן: חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 5 וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 חֲסֵדָהּ וְחֶמְדָּהּ וְחֶדְוָהּ וְאִכְלָהּ וְהֵם וְהֵם וְהֵם

15. וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם
 וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם וְהֵם

[MV] — 2 V [et] — 3 V [et] — 4 V [et] — 5 V [et] — 6 V [et] — 7 V [et] — 8 V [et] — 9 V [et] — 10 V [et] — 11 V [et] — 12 V [et]

ait : *Erant veluti errantes in deserto et in montibus et in speluncis et in cavernis terrae*¹. Sic loquitur! Et Propheta sciens Deo tantopere placere recessum, dixit : *Bonum est viro portare iugum tuum in pueritia sua et sedere solitarium et tacere*²! Et David idem volens dixit : *Solus sum ego, donec transierit iniquitas*³. Et Ieremias recusans perturbationes turbarum virum impediētes, quominus vivat in Deo, dixit : *Quis dabit mihi in deserto pondus exiguum et transibo et relinquam populum istum*⁴? * In hac enim solitaria vitae ratione Dominus 115 habitare facit sanctos in *spe*, sicut Propheta dixit : *Tu, Domine, me solum in silentio habitare fecisti*⁵. Sed et Elias cibo angelico dignatus, hoc est, ab angelo nutritus est⁶, non inter turbas, neque in civitate, neque in vico, sed in eremo.

15. Haec igitur, quae evenerant et a Sanctis patrata erant, ad nostram exhortationem facta et scripta sunt. Quos nos quoque aemulemur recessum diligentes. Hoc enim praecipimus potest nos ad Deum adducere. Recessus

1. Hebr. xi, 38. — 2. Thr. iii, 27 seq. — 3. Ps. lvi, 2. — 4. Ier. ix, 2. — 5. Ps. iv, 10. — 6. III Reg. xix, 5.

مَقَرَّحًا لِحَقِّقُلْ بِحَقِّقَةٍ وَمَنْ مَعَهُ زُبُلٌ يَوْمَئِذٍ أَعْلَمُ فَا تَعْمَلْ لِحَقِّقُلْ
 كَسَلْتُمْ وَمَنْ يَحْكُمُ تَحْكُمُ بِسَعْفَةٍ لَقَدْ أَلْهَمْتُكُمْ بِحَقِّقَتِكُمْ مَا مَقَرَّحًا لِحَقِّقُلْ
 مَنْ: مَا قَرَّحُلْ مَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ زُبُلًا: حَسَلًا بِعَفَا مَعْنَى مَنْ: فَا

2. تَعْمَلْ لِحَقِّقُلْ مَنْ لَمَّا مَحْكُمُ لِحَقِّقَتِهِمْ بِسَعْفَتِهِمْ: أَلْهَمْتُكُمْ

بِحَقِّقَتِهِمْ مَنْ يَحْكُمُ لِحَقِّقَتِهِمْ لَقَدْ أَلْهَمْتُكُمْ بِحَقِّقَتِهِمْ: فَا تَعْمَلْ لِحَقِّقُلْ
 أَلْهَمْتُكُمْ مَا مَحْكُمُ يَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ: أَلْهَمْتُكُمْ لِحَقِّقَتِهِمْ: حَسَلًا
 لَقَدْ أَلْهَمْتُكُمْ: أَلْهَمْتُكُمْ مَا مَحْكُمُ يَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ: أَلْهَمْتُكُمْ لِحَقِّقَتِهِمْ: حَسَلًا

3. مَا قَرَّحُلْ مَحْكُمُ تَحْكُمُ لِحَقِّقَتِهِمْ: بِلَا مَحْكُمُ: حَقِّقَتِهِمْ سَلًا

لَقَدْ أَلْهَمْتُكُمْ: أَلْهَمْتُكُمْ مَا مَحْكُمُ يَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ: فَا تَعْمَلْ لِحَقِّقُلْ
 مَحْكُمُ مَحْكُمُ لِحَقِّقَتِهِمْ مَحْكُمُ يَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ: بِلَا مَحْكُمُ: حَقِّقَتِهِمْ
 لَقَدْ أَلْهَمْتُكُمْ: أَلْهَمْتُكُمْ مَا مَحْكُمُ يَحْكُمُ بِسَعْفَتِهِمْ: فَا تَعْمَلْ لِحَقِّقُلْ

DMNVW] — 2 N سمعتك سمعتك et om. in textu, notat in margine. — Ib. MV ٥٥ ل. — 3 MNVW
 من حجبك حجبك V add. سمعتك. — 4 V add. ab adversario in pugna حجبك حجبك
 [سمعتك. — Ib. N سمعتك. — Ib. MVW ٥٥ ل. — 5 D سمعتك. — 6 D ٥٥ [٥٥ 1°. — Ib. MN om. ٥٥ 2°. — 7 MN add. لاقى [ها] ٥٥. — 9 D منكم [منكم. — Ib. V حجبك. — Ib. V سمعتك.

sanguinis eius¹: ita quaelibet anima, peccatis sauciata et fluxu cogitationum immundarum laborans, si cum fide accesserit ad Dñum, salvatur et exsiccatur fons cogitationum eius spurcarum per virtutem Iesu Christi, omnium dominatoris.

2. Anima enim, quantopere percutiatur et excaecetur tenebris peccatorum suorum, si adhuc firma stet voluntas eius bona et sitiatur et invocet Deum Iesum, ut veniat ad salvandum se, tamen sanabitur misericordia Dñi. Et viso lumine vero, anima in aeternum amplius non excaecabitur; et sanata ex plagis suis non amplius aegrotabit passionibus malis.

3. Huius rei causa, dilectissimi, orate nocte dieque, ut virtus divina detur vobis, quae auferet et removebit ab oculo hominis vestri interioris omnes cogitationes amaras et curas foedas et absterget et mundabit oculum cordis vestri, ut caste videat Deum, et ipsa purgabit animam vestram ab

1. Matth. ix, 20-22.

וְכֵן יִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ

5. וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ
וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ וְיִשְׁמַחַתְּ בְּיָדֶיךָ

DMN] — 1 Interiectis aliquot sententiis ex Ep. xi. 2 depromptis incipit pars textus in M fol. 147^b
et N fol. 13^b cum hac Epistola conformis [אֲנִי וְאַתָּה — Ib. W אֲנִי וְאַתָּה — Ib. MN אֲנִי וְאַתָּה. — 4 DN אֲנִי וְאַתָּה.
... Ib. MN אֲנִי וְאַתָּה. — Ib. M אֲנִי וְאַתָּה. — Ib. N אֲנִי וְאַתָּה. — 6 D אֲנִי וְאַתָּה. — 7 D אֲנִי וְאַתָּה. — Ib. V
add. dulcem et suavem et sanctam אֲנִי וְאַתָּה אֲנִי וְאַתָּה אֲנִי וְאַתָּה. — 8 MN om. אֲנִי וְאַתָּה.

concupiscentia iniquitatem concipit¹; et, qui voluntatem animae suae facit,
voluntatem facit inimici sui².

5. Spiritus enim paenitentiae requiescet super animabus initio discipu-
latus sui Deo placere volentibus. Quibus detergis et ab omni spurcitia pec-
catorum ablutis adducit eas caste, cum gaudio ad Spiritum Sanctum et non
cessat eas perfundere odore suavi omnibus vitae ipsarum diebus et tunc
cum ipso Deo delectabuntur per eius erga se caritatem. Gloria misericordiae
inmensae in saeculum saeculorum! Amen.

1. Iac. i, 15. — 2. Eccli. xviii, 31.

INDEX

Praefatio.	555
Epistolae Mari Ammonii eremitae.	567
Appendix. Epistolae dubiae.	617
